Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 61 (1561) ♦ Субота, 5 квітня 1997 року ♦ Ціна договірна

ЧОРНІ БІЛИХ НЕ ПОБ'ЮТЬ?

Як відомо, на японських підприємствах, десь у доступному місці, ставиться (без охорони) гумова копія пана директора, і кожен незадоволений може нам'яти йому загривок, відігравшись за всі свої нещастя. Пан директор все це, мабуть, фіксує і каже: «А частенько мої хлопці останнім часом мене б'ють. Це добре!» Або: «Щось давненько мене підлеглі не били. Це погано, зледащів народ! А ось я зараз накручу їм хвоста...» Ну, це вже окремий сюжет. А у нас воно, між іншим, робиться точнісінько так само, тільки без рукоприкладства. Ось цей знімок зроблено у дворі одного з лутугинських підприємств в обідню перерву. Все культурно, і шах, і мат, не те що у японців. «А ось я вас зараз Пинзеником я-ак жахну!» — «Е-е, кранти вашому Пинзенику...» При цьому будь-який хід — під контролем громадськості, а будь-який результат завтра можна буде переграти заново, щоб ніхто не заздрив. І перемагають завжди білі, а чому? Та тому, що панове директори в ці ігри не втручаються, у них — свої ігри...

Фото Вадима ЛЄСНОГО.

Луганська область.

Бюджетна кишеня і «капкан»

Парламентська хроніка

Ранкове засідання 4 квітня

Саме таким «капканом» має стати введення у дію Закону про внесення доповнень до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України у зв'язку з посиленням боротьби з порушеннями бюджетного законодавства. Йдеться про посилення відповідальності за такі порушення з боку посадових осіб. Потреба в такому законодавчому акті надзвичайно гостра, бо таких порушень — безліч.

Як перепинити шлях цьому та подібним зловживанням? Розробники проекту закону запропонували введення штрафних санкцій, кримінальної відповідальності та заборону тим, хто полюбляє залазити до бюджетної кишені, надалі обіймати державні посади.

Під час обговорення проекту депутати порушили питання про необхідність введення в Україні надзвичайного економічного стану. Вони обговорювали це тому, що лише за умов жорсткої регламентації можна добитися припинення злочинного розбазарювання державних коштів і притягнення до відповідальності винних.

(Закінчення на 2-й стор.).

Не літайте, щоб не пролетіти

Міністерство оборони України запровадило обмеження на польоти військових літаків Російської Федерації в українському повітряному просторі.

Підставою для такого рішення стала неодноразова «раптова поява» російських військових літаків у повітряному просторі нашої країни. При цьому Міноборони України заявило, пославшись на міжнародні норми, що, в разі появи без дозволу іноземних військових літаків у повітряному просторі суверенних держав, сили ППО України мають право відкрити вогонь по порушниках.

(Закінчення на 10-й стор.).

Прес-інформація

Вийшов у світ черговий номер часопису «Голос України — Тиждень». У ньому — аналітичний матеріал Міжнародної організації праці про безробіття в Україні, в Європі, у світі, роздуми про виборче законодавство, «дослідження» про вплив перельоту птахів на бюджетний процес, розповідь про те, як на одній лаві підсудних опинилися кілер і замовник убивства та інші матеріали.

На жаль, через недогляд у часописі на 4-10 квітня є й помилка. Замість № 13 він має № 12, як і попередній випуск часопису за 28 березня — 3 квітня цього року. Просимо читачів це врахувати і вибачити наш недогляд. Наступний випуск тижневика матиме № 14. Таким чином, в історії часопису не буде № 13, а два № 12. Може, це й добра прикмета...

Лист на першу сторінку

Я хочу жити!

Моє життя ось-ось обірветься. Бог мене милував під час війни, де я став інвалідом другої групи і вижив. А невдовзі, відчуваю, він мене покличе до себе.

Благаю бодай відповісти мені, чому моє існування на цьому світі залежить від черствих чинуш, за яких я і мільйони моїх ровесників проливали кров?

А тепер про суть мого звернення.

Мені вживили електрокардіостимулятор. Наближається час його заміни. Отже, потрібен сам прилад і, відповідно, операція. Але ж тепер усе всюди платне. Досі, перебуваючи у лікарні, я платив. А коли заводив мову про пільги, які дані державою інвалідам війни, мене делікатно ставили на місце: немає грошей.

То що — помирати?

Володимир Воробйов.

с. Дем'янівка
Нижньосірогозького району
Херсонської області.

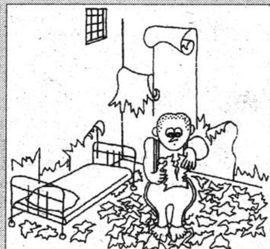
(Продовження теми на 8-й стор.).

Дошка пошани

Оркестру не буде...

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня стоїть на койці: здирає зі стін шпалери і рве на дрібні клаптики. Папірцями усіяна вся підлога.

Дошка закінчується на 4-й стор.

Постанова Верховної Ради України

Про забезпечення представництва Верховної Ради України у Конституційному Суді України

З метою забезпечення участі представників Верховної Ради України при розгляді Конституційним Судом України справ щодо актів Верховної Ради України відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» Верховна Рада України **постановляє:**

1. Голові Верховної Ради України Морозу О. О. вирішити питання про утворення у Секретаріаті Верховної Ради України спеціального підрозділу з числа висококваліфікованих фахівців-юристів для забезпечення представництва Верховної Ради України при розгляді справ у Конституційному Суді України.

До законодавчого визначення порядку здійснення такого представництва Верховної Ради України призначати зазначених представників розпорядженнями Голови Верховної Ради України з урахуванням представництва, визначеного суб'єктами конституційного подання —народними депутатами України.

2. Комісії Верховної Ради України з питань регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності депутатів передбачити у проекті закону України про Регламент Верховної Ради України положення, що визначають порядок здійснення представництва Верховної Ради України при розгляді справ у Конституційному Суді України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

Київ, 3 квітня 1997 року.
№ 169/97-ВР.

Постанова Верховної Ради України

Про позбавлення народного депутата України Марченка В. Р. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради України

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Відповідно до вимог статті 3.8.4 Регламенту Верховної Ради України за систематичні грубі порушення депутатської етики, створення перешкод для нормального проведення пленарних засідань Верховної Ради України позбавити народного депутата України Марченка В. Р. права брати участь у п'яти пленарних засіданнях Верховної Ради України.

2. Про прийняте рішення повідомити виборців через газету «Голос України».

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

Київ, 3 квітня 1997 року.
№ 172/97-ВР.

Парламентська хроніка

Закрили шпарки

Вечірнє засідання 3 квітня

Схоже, що ми більше кричимо про захист нашого товаровиробника, ніж справді допомагаємо йому вистояти в цей нелегкий час. Гідна подиву віртуозність фірмачів усіх мастей і чиновників, які їм допомагають, при завезенні в Україну продуктів харчування іноземного походження. Причому саме тих, яких у нас вдома вдосталь. Нібито й не існує митного режиму, відповідних законодавчих актів, що регулюють ці процеси...

Все це є. Але в наших законах до вчорашнього дня існувала шпарка, через яку вільно проходили цілі ешелони сільськогосподарської продукції з іноземними наклейками: податкові пільги для ввезення товарів з країн, що розвиваються. А список їх не вміститься на аркуші паперу.

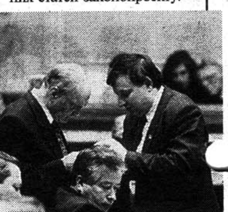
Обговорення проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів з питань обкладання митом товарів, котрі ввозяться на митну територію України, багато часу не зайняло: депутати одностайно висловились за закриття законодавчої шпарки, що має покласти край безконтрольному надходженню в Україну товарів, які нам не потрібні.

Попутно Сергій Терьохін, який доповідав з цього питання, від імені депутатів-аграрників, що входять до Комісії з питань фінансів і банківської діяльності, попросив Верховну Раду доручити їм внести на розгляд парламенту законопроект, яким би Верховна Рада взяла до свого відання обов'язок з установлення імпортного мита на сільськогосподарську продукцію. Необхідність таких дій Сергій Терьохін пояснив тим, що Кабінет міністрів встановлює надто низькі, часто умовні, митні норми при ввезенні в країну продуктів харчування.

Як і раніше, дуже бурхливо проходило обговорення законопроекту, який у тій чи іншій площині розглядається Верховною Радою України ось уже вчетверте: про встановлення вивізного (експортного) мита на живу худобу і шкіряну сировину. Цього разу народні депутати повернулися до нього через зауваження Президента України до тексту, прийнятого парламентом у середині лютого. У цьому короткому зауваженні говорилося про те, що прийнятий закон не поліпшив, а, навпаки, погіршив становище у нашому вітчизняному тваринництві. Про це ж, до речі, застерігала і наша газета, яка двічі виступала з цього приводу.

Президент України, запропонував скасувати цей закон і повернутися до розгляду внесеного урядом проекту закону «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину».

Так що ж сталося у нашому тваринництві за цей короткий час? Ситуацію гранично чітко окреслили заступник міністра сільського господарства і продовольства України Віктор Пабат і депутати, що взяли участь в обговоренні. Через дію закону, який обмежив експорт живої худоби і шкіри, на м'ясокомбінатах України, інших заготівельних пунктах останнім часом накопичилося близько 25 тисяч тонн м'яса, 215 тисяч шкур великої рогатої худоби та 280 тисяч шкур свиней. Наша промисловість не в змозі переробити таку кількість сировини і вона, просто кажучи, значною мірою приречена.

Різні думки і пропозиції звучали у сесійному залі: від категоричного «заборонити» до не менш категоричного «все дозволити».

Рішення з цього питання так і не було прийнято, і воно знову постане в сесійному залі. Отже, ще є час для розроблення розумних, виважених статей законопроекту.

Цього ж дня було розглянуто проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про боротьбу з корупцією» та подання Генерального прокурора на давання згоди на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України І. Рудика.

За нетактовну поведінку в сесійному залі Володимира Марченка позбавили права брати участь у п'яти засіданнях Верховної Ради.

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ.

Бюджетна кишеня і «капкан»

(Початок на 1-й стор.).

Ранкове і денне засідання 4 квітня

Проект закону прийнято у першому читанні з подальшим його доопрацюванням, виходячи із зауважень та пропозицій, висловлених народними депутатами.

А далі сесія розпочала обговорення наступного питання порядку денного: проекту постанови Верховної Ради про заходи до відзначення 80-річчя українського парламентаризму. А каменем спотикання стало питання — що саме вважати точкою відліку: роботу Центральної Ради у Києві чи І-й з'їзд Рад робітничих та селянських депутатів у Харкові? Навколо цього і розгорнулася дискусія. Зрештою, дійшли згоди, що під час науково-практичних конференцій, проведення «круглих столів» це питання і буде з'ясовано в інтересах утвердження історичної правди.

Зовсім не просто проходило обговорення проекту постанови Верховної Ради України про вилучення і надання земельних ділянок для несільськогосподарських потреб та завчасне погодження місць розташування об'єктів. І тут наводилися численні факти порушень, а точніше — фактичного розкрадання землі. Саме з метою максимального запобігання цим порушенням і треба ввести в дію запропоновану постанову. Після кількох переголосовувань сесія прийняла її.

Затвердження описів прапора та розпізнавального знака митних органів України особливих дискусій не викликало, а тому сесія дала «добро» на прийняття зазначеного проекту закону.

Далі міністр у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській атомній електростанції Володимир Холоша та голова підкомісії парламентської Комісії з питань Чорнобильської катастрофи Іван Кірімов переконливо довели необхідність прийняття проекту постанови про внесення змін і доповнень до Закону України «Про правовий режим територій, що зазнали радіоактивного забруднення внаслідок чорнобильської катастрофи». Після короткого обговорення проект закону було ухвалено в цілому.

Не було заперечень також при обговоренні проекту закону України про ратифікацію Угоди про створення міждержавного резерву біопрепаратів та інших засобів захисту тварин у державах—учасницях СНД. Проект закону прийнято практично без обговорення.

Гострою була дискусія відносно проекту постанови ВР про внесення змін до пункту першого постанови Верховної Ради «Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону Української РСР «Про освіту». У своїх виступах народні депутати переконливо показали, що система народної освіти нашої держави нині перебуває, без перебільшення, у катастрофічному стані. Спроба заступника міністра фінансів України Володимира Матвійчука довести, що уряд робить усе можливе для виправлення становища, підтримки залу не знайшла. Бо надто очевидним є якраз протилежне. Тому під час голосування проект постанови Кабінету міністрів одержав мізерну кількість голосів — менше 50.

На наступний тиждень перенесено обговорення проекту закону про визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів з питань примусового лікування і трудового перевиховання хворих на наркоманію.

Решта робочого часу була використана для обговорення розділу «Різне».

Іван ДМИТРЕНКО.

У номер

«Вперед, Україно!» —

така назва нового виборчого об'єднання, «яке готове взяти на себе відповідальність за долю українського суспільства, незалежно від результатів наступних виборів», про створення якого було проголошено на прес-конференції, організованій за ініціативи депутатської групи «Реформи». До складу Християнсько-демократичного союзу «Вперед, Україно!» увійшли, поряд з «Реформами», практично у повному складі, Християнсько-демократична партія України, всеукраїнське об'єднання «Громада», щойно зареєстрована як політична партія, Християнсько-народний союз, Всеукраїнська федерація профспілок «Наше право», молодіжні громадські організації «Християнсько-демократична молодь України» та «Молода Україна», Фонд підтримки реформ та всеукраїнський благодійний фонд «Українська перспектива».

Нас готують до виборів, на яких не буде вибору, підкреслив на прес-конференції голова парламентської групи «Реформи» Сергій Соболев. Об'єднання «Вперед, Україно!» буде шукати інший, альтернативний шлях, сказав він.

«Ми не служили і не будемо служити ні «поводирям юрби», ні «арбітрам нації», старій чи новій державній номенклатурі», —записано в декларації принципів християнсько-демократичного союзу «Вперед, Україно!».

«Правозахист» підніметься над політичними уподобаннями, —

запевняють організатори нового громадського об'єднання

До численної когорти правозахисних організацій в Україні додалася ще одна — Всеукраїнське об'єднання захисту конституційних прав і свобод громадян України «Правозахист». Про виникнення «Правозахисту» днями заявили на прес-конференції у Верховній Раді народні депутати України Йосип Вінський, Ніна Марковська й Валентина Семенюк — члени керівного органу об'єднання. Основними завданнями «Правозахисту», як сказано в його статуті, є здійснення громадського контролю за втіленням у життя прав і свобод громадян, допомога Людини і Громадянинові, підприємствам, організаціям і установам у зазначених питаннях, взаємодія з органами влади та юстиції у правозахисній роботі.

Безперечно, що будь-кому, хто усвідомлює реальний стан дотримання прав і свобод громадян нашої держави, мав би імпонувати намір нової організації допомагати як найнезахищенішим громадянам елементарним (скласти, скажімо, позовну заяву до суду), так і цілим колективам, приміром, КСП — колгоспам відстоювати свої права у стосунках із тією самою державою. І дай Боже, щоб це новоутворенню вдалося!

Пояснюючи наявність серед керівників об'єднання представників влади — народних депутатів, Йосип Вінський підкреслив, що члени новоутвореної організації представляють партії лівого спрямування — соціалістичну, комуністичну, котрі є в опозиції до нинішньої офіційної влади в Україні, й отже, вони також мають моральне право з владою стати на прю.

Ніна Марковська (між іншим, лікар за фахом) і Валентина Семенюк з жіночою щирістю запевняли, що особисто для них кожний скривджений владою громадянин — передусім людина. Їм хочеться вірити, що і їхні політичні однодумці у правозахисті піднімуться над політичними й класовими уподобаннями. А Йосип Вінський запевняв, що під час чергових передвиборчих баталій осередки «Правозахисту» на місцях не дадуть втягнути себе до політичних чвар, не стануть передвиборчими штабами, як дехто їх у цьому підозрює. До того ж він підкреслював, що двері об'єднання відкрито для представників усіх політичних сил.

Попри певний скептицизм (а як ви хотіли у державі, де зростають, а не зменшуються косяки скривджених), кілька моментів додають оптимізму. Один із них — те, що за правозахист уже взялися сили, які, на відміну від своїх однодумців крайніх поглядів, котрі не визнають легітимності Конституції України, ставлять за мету відстоювати положення саме Конституції — конституційні права і свободи наших громадян.

Анатолій БЕНЬ.

На знімку: (зліва направо) В. Семенюк, Й. Вінський, Н. Марковська, Л. Федорук, П. Золотаренко.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Ганна РОМАНЦОВА, «Голос України»

Параноїв ковчег

На психічні розлади в Україні страждають близько 1,2 мільйона чоловік. Які їхні права?

Принаймні виборчого права їх ніхто не позбавляв. Як записано у чинному законі «Про вибори народних депутатів України», права голосу не мають громадяни, визнані судом недієздатними. Таких серед психічно хворих мало — в основному, це злочинці, визнані судово-психіатричною експертизою неосудними, а також хворі, яким з ініціативи родичів суд призначив опікуна (одночасно позбавивши права розпоряджатися власним майном).

Навіть перебуваючи у психіатричній клініці, за бажанням кожен хворий може проголосувати за «свого» кандидата. І висунути власну кандидатуру мало не на президентський пост... Закон не вимагає в цьому разі жодних медичних довідок. Утім, як зауважив заступник голови Центрвиборчкому Валентин Кирненко, в законодавстві є низка непрямих перешкод, які хвора людина подолати просто не зможе. Майбутній народний депутат, наприклад, мусить зібрати 2 тисячі підписів, сплатити відповідний грошовий внесок, заповнити анкету про власні прибутки.

Щодо грошового внеску, то пенсії інваліда в цьому разі буде справді замало...

«Жемчужина», Барков та інші

Психіатрична клініка — це доволі закритий заклад, де права голосу позбавлені всі, крім головлікаря (тільки він уповноважений «давати інтерв'ю»), а до журналістів цей серйозний чоловік має особливий підхід: він дивиться на тебе, як радянський психіатр на шизофреніка, який випадково опинився «на свободі».

Тому лікар, який впустив мене до свого відділення, просив не називати його імені. Вся абсурдність ситуації полягає в тому, що нічого поганого про це відділення я написати не зможу. Навпаки, тутешній персонал прагне всіма можливими засобами полегшити існування своїх пацієнтів і зробити більш людяним лікарняний режим.

... Перше, що має впадати в око вередливому іноземцеві у наших клініках, це надмірна (за їхніми мірками) скупченість у палатах. Насправді у відділенні Андрія Гавриловича Логінова (назвемо його так) у палатах стоїть по 8 ліжок (усього тут лікуються 70 пацієнтів). Відділення — «гостре», туди потрапляють хворі зі стажем, переважно —шизофреніки, котрим корисно побути на самоті зі своїми розірваними думками. У проекті закону України «Про психіатричну допомогу», який днями має розглянути Верховна Рада, є пункт: «Пацієнт має право на перебування на самоті». Як здійснити це за нашої бідності?

Кореспонденцію хворих тут не переглядають, проте, як з іронією зазначає лікар, перлюструють його особисті листи, що надходять «з-за бугра» на адресу лікарні. Відвідування практично необмежені, передачі — також. Свобода пересування пацієнта залежить від його стану: частина хворих має право залишати приміщення лише у супроводі персоналу чи власних родичів. Двом сестрам та трьом санітаркам «гуляти» особливо ніколи, тому свіжим повітрям хворі дихають під час променадів на процедури до сусідніх корпусів лікарні.

Раніше звідси часто тікали — тепер у цьому немає потреби, можна просто виписатися. Але не всі поспішають залишити цей «параноїв ковчег», як жартома називає лікарню Володимир Васильович (у минулому —кіношник, редактор телеоб'єднання). Він мешкає у лікарні з серпня минулого року і працює на громадських засадах у місцевій галереї, де хворі влаштовують виставки, між іншим, не лише власних робіт.

У Володимира Васильовича — маніакально-депресивний синдром (чергування безпідставних радощів з глибоким депресивним настроєм), за плечима — чотири спроби суїциду, на щастя, невдалі. Він уже не потребує лікування, проте з відділення не виписується, тому що йти нікуди: вдома чекають лише постійні сварки з дочкою.

Володимир Васильович є головним редактором, головним художником та головним журналістом місцевої стінгазети, головним масовиком-витівником усіх тутешніх міжсобойчиків і просто цікавим співрозмовником. За романтичні вірші та добру вдачу у лікарні його навіть прозвали «Жемчужиною». Хворіє давно, лікувався в багатьох відділеннях, але «прижився» лише тут. Своє добровільне усамітнення він пояснює так: «Краще маленька божевільня, ніж велика... Це — мій монастир. Тут —особистості, нехай неповноцінні, деформовані, проте непересічні. Там (поза «монастирем») — штамповка, кичуха, мексиканські серіали... До того ж, ви, напевне, чули, що всі художники від народження трохи «пришелепкуваті»?»

«Велика жратва»

За безпосередньої участі «Жемчужини» хворі влаштовують справжні перфоманси та хеппенінги. Найпопулярнішою в тутешніх творчих особистостей (є тут і свій Барков, і свій Вознесенський — суто в розумінні поетичного стилю, багато хто «в миру» — професійний художник чи аматор) стала акція під назвою «Велика жратва». Дружини пацієнтів за домовленістю готували купу смачної їжі, приносили її у відділення, де творчо хворі особистості гуртом поглинали всі витвори кулінарного мистецтва.

Влаштовували й такі розваги: знаходили величезний аркуш паперу і спільно розмальовували його — хто на що здатен...

Як ви розумієте, такі «вільності» можливі тільки в цьому відділенні, а шкода, бо вони дають можливість людині відчути, що вона поки що ЛЮДИНА, а не жбан для нейролептиків, який протягом кількох діб спить на власному ліжку. Тим більше, що деякі пацієнти перебувають у відділенні шостий рік.

Усе, що тут відбувається, і називається на Заході «соціальною роботою». Відмінність лише в тому, що у відділенні це робиться без допомоги штатного психолога, штатного соціального працівника та «найвищої санкції» адміністрації, що ставить під загрозу будь-які добрі починання.

Партнерство заради одужання

Що стосується забезпечення лікувального процесу, то Логінов має препарати достатнього спектра. Щоправда, через погане фінансування іноді курс лікування доводиться припиняти дещо раніше —якщо родичі не мають можливості купити забраклих медикаментів. На пенсію інваліда, скажімо, 2-ї групи -35 гривень — забезпечити себе ліками самостійно хворий не в змозі. Видачу психотропних засобів за безоплатними рецептами наші аптеки практично припинили.

Персонал отримує також небагато: санітарка — десь 100 гривень, лікар (у відділенні їх троє) — близько 150. Раніше працівникам психіатричних клінік платили 25 відсотків надбавки, зараз і цього немає.

Особисто я була здивована з того, що вночі у відділенні для «гострих» хворих, поведінка яких часто непередбачувана, залишаються лише дві санітарки та одна літня медсестра (і ще один черговий лікар на всю лікарню). А раптом постане потреба когось «вгамувати»? Андрій Гаврилович роз'яснив: у цьому разі діє принцип партнерства між тими, хто лікує, та тими, хто лікується: за такої ситуації медсестра попросить допомоги в інших пацієнтів — ті умовлять хворого вжити ліки або допоможуть ввести силоміць. Що стосується гамівних сорочок, то за 11-річну практику Андрій Гаврилович устиг попрацювати у трьох психіатричних клініках, проте у жодній не зустрічав цих атрибутів насилля — «вже не застав, мабуть».

Від маячні — до реформаторства

Важко сказати, кому першому спала на думку геніальна ідея — перетворити психлікарні на тюрми. Вже за часів Аракчеєва пацієнтів почали відправляти до «психушок» не «до одужання», а «до розпорядження». Нащадки Аракчеєва досягнуть у цьому ще більших успіхів: дисидентство буде оголошено вже не єретицтвом, а «маячнею реформаторства».

Жодна галузь медицини не дає таких безмежних можливостей для зловживань, як психіатрія. Межа між нормою та патологією тут надзвичайно тонка: лікар може щиро помилятися і щодо здоров'я, і щодо хвороби пацієнта. Тому перед законодавцем стоїть подвійне завдання: убезпечити суспільство від непередбачуваності хворої свідомості і водночас пильнувати права вільної особистості.

За радянських часів госпіталізація хворих відбувалася за принципом: маєш сумнів — клади. Іншими словами, краще зайвий тиждень потримати здорову людину у «психушці», ніж «прогавити» хворого. Нині лікарі керуються принципом: маєш сумнів — відпускай.

На відміну від уявлень обивателя, багато хворих здатні усвідомлювати та контролювати свої вчинки. У новому європейському законодавстві дедалі частіше вживається принцип інформованої (усвідомленої) згоди пацієнта на госпіталізацію, який у нас уперше згадано в законопроекті «Про психіатричну допомогу». Згідно з цим документом, для госпіталізації пацієнта необхідна його згода або згода його законного представника. Якщо такої не отримано, матеріали передають до суду. У триденний строк Феміда має винести рішення про примусове стаціонарне лікування чи про відмову в ньому. За потреби пацієнта госпіталізують одразу, але його лікування призупиняється до винесення рішення суду.

На думку розробників законопроекту — членів Асоціації психіатрів України — це нововведення дасть можливість захистити здорових громадян від некомпетентного втручання лікарів і аж ніяк не зашкодить справді хворим. Як вважає завідуючий охорони психічного здоров'я столичного управління охорони здоров'я Юрій Юдін, хворі та їхні родичі рідко відмовляються від необхідного лікування, спірних випадків — одиниці. Щоправда, немає гарантії, що наші завантажені суди зможуть впоратися і з цією дещицею, адже такої практики в Україні не було.

«Для ее для сына — дозу стелазина»

Писала колись поетеса-шістдесятниця Наталя Горбаневська, якій довелося скуштувати гостинності радянських «психушок».

До речі, сьогодні в декотрих європейських країнах пацієнт має право відмовитися не лише від госпіталізації, а й від окремих методів лікування, що також знайшло відображення в українському законопроекті. Так, стаття 11 забороняє лікування психічних розладів у недієздатних осіб чи осіб, що були госпіталізовані примусово, небезпечними для їхнього життя та здоров'я методами.

Як пояснив Юрій Юдін, до таких належать: психохірургія, електросудомна терапія (електрошок), інсулінокоматозна терапія та атропінові шоки.

Що стосується психохірургії, то в Україні її ніколи не застосовували. Атропінові шоки, навпаки, були суто радянським «винаходом» — за їх допомогою викликають коматозний стан, і в такий спосіб припиняють марення. Передозування цього препарату загрожує отруєнням і навіть смертю.

Інсулінокоматозна терапія теж є небезпечним втручанням в організм людини, його біохімію, викликає стан розлагодженої свідомості. Як мені відомо, у Київському НВО психічного здоров'я цей метод заборонили лише 1993 року.

Електрошок в українських клініках використовують активніше. Цей метод ґрунтується на впливові електрики на мозок, який може призвести до зупинки дихання. Оскільки електрошокова терапія супроводжується судомами, вона може призвести також до кісткових ушкоджень.

Заради справедливості слід сказати, що, за американською статистикою, нейролептики частіше викликають ускладнення, аніж шокові методи лікування. Внаслідок їх тривалого застосування можуть з'явитися стереотипні рухи (наприклад, тремтіння рук, мимовільні рухи рота й інші малоестетичні симптоми). Вони піддаються лікуванню лише в окремих випадках. Може, невеликою втіхою для хворих стане те, що відтепер лікар буде зобов'язаний інформувати пацієнта чи його законного представника про наслідки лікування, і про можливі побічні ефекти також. Принаймні так записано в новому законопроекті.

Що стосується стелазину, яким «годували» колись дисидентів, то нині він у дефіциті. А загалом непоганий був препарат, з категорії сильних нейролептиків.

У четвертому вимірі

Причини психічних захворювань досі невідомі, і в цьому лікар Логінов солідарний з героєм Курта Воннегута: причини ці — у 4-му вимірі, і тривимірним лікарям-землянам їх не збагнути. Водночас доведено, що набрати швидкості нашому «дахові» допомагає стрес, побутова невлаштованість, нещасне кохання і навіть вампір-начальник. Бідні, може, й рідше плачуть, але набагато частіше «їдуть дахом».

На психічні розлади сьогодні страждають близько 1,2 млн. українців, і це не так вже й мало. Що ми про них знаємо? Напевне можна сказати одне: ми їх боїмося. Нам спокійніше бачити їхні обличчя в лікарняних вікнах, аніж на вулицях або в магазинах. Тому й виникає у хворого так званий синдром госпіталізму —страх перед життям поза клінікою.

Новий закон про психіатричну допомогу виходить з принципу: у стаціонарі слід лікувати тих, кого неможливо лікувати амбулаторно. Хворий не повинен ставати в'язнем лікарняних стін, не повинен втрачати соціальні зв'язки. Але згадайте історію «Жемчужини»... Якщо лікарі візьмуть гріх на душу і випишуть його, як довго людина зможе терпіти домашнє пекло? До чергового суїциду?

За кордоном є спеціальні будинки, де психічно хворі можуть пожити деякий час і за власним бажанням, будь-якої миті піти. Там не лікують, а вчать самостійно розв'язувати свої проблеми: робити покупки, прати одяг...

Для них будують і спеціальні клубні будинки, де можна просто випити кави, покурити, поспілкуватися з друзями. Для нас усе це, на жаль, — із сфери фантастики, з неевклідових світів, вигаданих мрійниками.

Фото Юрія ШКОДИ.

У номер

● *Київ*

Збитковий, але вкрай необхідний

З ініціативи та фінансової підтримки Національної академії наук України і видавництва «Наукова думка» вийшов у світ «Російсько-український словник наукової термінології. Біологія, хімія, медицина». Книгу, яка містить близько 100 тисяч термінів, видрукувано тиражем 5 тисяч примірників.

Перший словник цієї серії, виданий три роки тому, давав термінологію суспільних наук. Загалом робота над словниками почалася ще у 1981 році. Позаду величезна й копітка праця значної кількості фахівців: працівників Інституту мовознавства ім. О. Потебні та Інституту української мови, редакційної колегії (двоє її членів так і не дочекалися цього дня — так довго й тяжко народжувалися словники), власне авторів видання та працівників «Наукової думки» і «Поліграфкниги».

Видання таких фундаментальних книжок НАН України, за словами її представників, вважає одним із найпріоритетніших своїх завдань. Тому і підтримує такі видання, попри їх збитковість. І обіцяє вже через рік представити третій словник, де будуть зафіксовані сучасні терміни математики та фізики.

● *Запоріжжя*

Яка робота — такі й відсотки

57 відсотків річних — такий розмір дивідендів на одну акцію за підсумками роботи 1996 року відкритого акціонерного товариства «Мотор Січ».

— Це — на рівні кращих банків України, —підкреслив під час зустрічі з представниками засобів масової інформації голова правління ВАТ В'ячеслав Богуслаєв.

Він дуже вдячний колективу моторобудівників, які, справно отримуючи зарплату, зуміли основну частину зароблених коштів спрямувати на технічне переозброєння, реконструкцію, створення нових технологій.

● *Луганськ*

Заморожують шахтні води

У Сіверськодонецькому державному науково-дослідному і проектному інституті хімічних технологій розробили зворотний метод утилізації шахтних вод. Їх не кип'ятять, а, навпаки, заморожують. У кристалах криги збирається чиста, без домішок, вода. Треба лише злити те, що не замерзло. Така технологія утилізації шахтних вод усемеро дешевша за термічну.

● *Чернігів*

Почуто голос народу

Протягом двох місяців на Чернігівщині у 875 населених пунктах пройшли сходи жителів, у яких взяло участь понад 130 тисяч громадян. Під час проведення цих заходів звітували депутати всіх рівнів, голови місцевих рад, а також було обговорено і одночасно розв'язано хвилюючі проблеми сьогодення. Такі сходи пройдуть і восени.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Дует Білорусь—Росія. Остання взяла не ту ноту

Подія тижня

ТЕ, ПРО що так довго говорив президент Білорусі, поки що не сталося. Підписані в Москві документи, які мали б знаменувати створення нового російсько-білоруського союзу, істотно відрізняються від проекту договору, що його готували Олександр Лукашенко та консерватори з російської адміністрації. І хоч обидва президенти пообіцяли, що півторамісячна відстрочка перед підписанням остаточного документу — це час для всенародного обговорення, вже нині зрозуміло: цьогорічна угода мало чим різнитиметься від торішньої.

Це свідчить про те, що Росія зайшла занадто далеко в ринковому реформуванні своєї економіки, і нині в цій країні над політичними прокламаціями гору бере все-таки економічна доцільність. Щодо такого розвитку подій не останню роль відіграла нова ельцинська команда реформаторів, яка об'єдналася навколо двох перших віце-прем'єрів Анатолія Чубайса та Бориса Нємцова. Мабуть, саме їм вдалося переконати Єльцина, що цілковите злиття з Білоруссю, яка істотно відстала від Росії у проведенні ринкових реформ, більше завдасть шкоди, у першу чергу російській економіці, аніж принесе користі.

Справді, якщо відкинути ностальгічні настрої як у Росії, так і в Білорусі за колишнім Радянським Союзом, і спробувати відповісти на запитання «хто від об'єднання виграє, а хто програє?», то стає зрозуміло — у виграші не залишиться ніхто. Росії вигідний союз із Білоруссю, бо, по-перше, це може бути перший крок до створення омріяної у Москві панслав'янської держави, в якій росіяни, мабуть, найбільше хотіли б бачити Україну або, принаймні, мати на неї більший вплив. Член президентської ради РФ Сергій Караганов, наприклад, в інтерв'ю «Інтерфакс-Україна» заявив: Київ «дрейфує в бік НАТО», тому спочатку «краще

зміцнити зв'язки з Білоруссю, а потім дружити з Україною на більш сильних позиціях». По-друге, уклавши союз із Білоруссю, Російська Федерація повернеться до старого «есесерівського» досвіду впливу на міжнародну політику, зокрема розширення НАТО: два голоси — одна думка (пам'ятаєте, коли за часів СРСР членами ООН, крім Союзу, були ще й Білорусь та Україна, а це давало два голоси під час голосування). І третє, об'єднання сприятиме безмитному ввезенню в Росію через територію Білорусі товарів з України чи країн Заходу.

Але, щодо двох останніх пунктів, то їх можна спокійно реалізувати і без союзної угоди. Адже Олександр Лукашенко неодноразово заявляв, що він виступає й виступатиме проти розширення НАТО на схід, а митні свої проблеми Росія нині успішно розв'язує через митний союз.

А тепер глянемо на мінуси. Російські ліберали занепокоєні, що Росії доведеться субсидіювати білоруські підприємства (і не лише) зі свого бюджету. Окрім того, якщо Москва дозволить Мінську використовувати відносно стабільний російський рубль замість знеціненого білоруського, це спричинить гіперінфляцію в обох державах. Попри все, російські демократи занепокоєні зміцненням режиму авторитаризму в Білорусі. У Москві дедалі частіше поговорюють, що в Білорусі порушують права людини, відмовляючи їй у праві на свободу слова. А ще певні побоювання правих сил викликає той факт, що в Білорусі поновлено колишню радянську символіку. З огляду на те, що Держдума Росії, у якій переважають ліві партії, цього тижня ледь не прийняла постанову про поновлення колишньої радянської символіки, праві занепокоєні, що злиття з Білоруссю спричинить відродження не лише союзу, а й системи.

Події в сусідніх державах, здається, нині мало турбують Україну. Щоправда, Президент Леонід Кучма під час прес-конференції, присвяченої зустрічі глав держав СНД, висловився щодо цього об'єднання, назвавши його механічним, таким, яке не може гарантувати рівноправність двох його суб'єктів. Він також заявив, що це об'єднання може зруйнувати й СНД, оскільки союз у союзі просто неможливий.

У словах усіх політиків, які також висловилися щодо російсько-білоруських подій, можна простежити певну відстороненість: мовляв, хай роблять, що хочуть, у нас, звичайно, є побажання, але ми не втручатимемося. Але тим часом можливе об'єднання спровокувало пожвавлення й українських правих партій, які відстоюють поновлення союзу. Так, про підтримку союзу Росії та Білорусі оголосили «Громадянський конгрес України» та Конгрес російських організацій України. У їх зверненні, зокрема, сказано: «Ви повинні знати, що народ України у своїй більшості говорить і думає мовою інтеграції». А такі заяви можна розцінити як заклик до зміни державного устрою, що згідно з нашим законодавством є злочин. І це вже повинно непокоїти українських можновладців.

Малюнок—шарж Андрія ДОРОФЕЄВА, «Аргументы и факты».

Дошка пошани

Оркестру не буде...

(Початок на 1-й стор.).

— 750 тисяч, 752, 783...

— Сеню, облиш, що ти коїш?! Тобі хіба не шкода кімнати? — лікар пробує перехопити руку пацієнта...

Сеня пручається:

— А тобі, тобі не шкода нашого сільського господарства?!

— ?!

— Бачиш, я осьдечки рятую його!

— Ти?!

— Ну не Василь Васильович Шурпинець же! Нароблю з мільярд гривень — збігаєш покличеш уряд, депутатів-аграрників, урочисто вручимо... До речі, як у нас із духовим оркестром, є?!

—Оркестру немає, а от ідіоти з дудками є.

— Тоді обійдемося без оркестру!..

Союзний екстаз

Криївка. Підпільник Кіндрат при світлі каганця читає газету, Юзик, чухаючи наганом потилицю, роздивляється «Плейбой»...

— Кіндрате, га, Кіндрате, що таке екстаз?

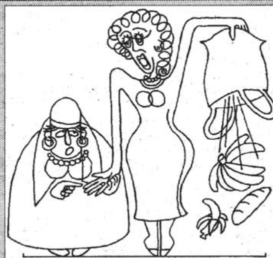
— Як би це тобі популярно розтовкмачити?.. От, приміром, Росія і Білорусія...

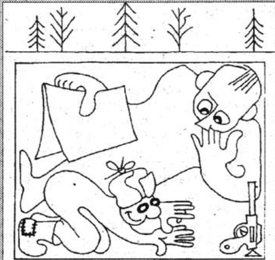
— Ти що, знущаєшся?..

— Та ти слухай! Вони дуже хтіли: Росія і Білорусія зливаються воєдино. Оце і є екстаз. Він так і називається — союзний!..

— Нічого не розумію, а хто з них тоді папа—мама?!

— Невже не ясно: папа — Лукашенко, а мама — «матушка Россия»!

Табір іде... в комуністи

Революція, про яку так довго говорили луганські більшовики, сталася! Поки що на рівні свідомості! Вона, революційна свідомість, оволоділа циганськими масами. І не деінде, а у скверику біля облдержадміністрації. Сюди 1 квітня під червоними стягами і транспарантами прикотився натовп комунозаклопотаних домогосподарок і напоровся на гурт несвідомих циганських елементів. Ворожки у цей буремний капіталістичний час клеїлися до перехожих з явно аполітичними віщуваннями.

Усього кілька хвилин знадобилося домогосподаркам з революційним блиском в очах, аби перекувати, навернути в свою віру одурманених забобонами ворожок. Більше того, вони змусили табір підписати їхню петицію від імені жінок-трудівниць до глави облдержадміністрації. А оскільки марш-протест був саме каструльний, спрямований проти продажу імпортних продуктів, ворожки заспівали тепер іншої:

— Миленька-дорогенька, стій, я тобі поворожу — усю правду скажу. Що їла, що пила?.. Не купуй банани, золота моя, купиш, даси чоловікові — уже не повернеться, до іншої, білявої, піде...

А жінки-трудівниці, розмахуючи прапорами, ніби відганяючи злих іноземних демонів, підтакували: «Банан — знаряддя інтервенції акул капіталізму!»

Подейкують, що акція закінчилася циганським табірним співом «Інтернаціоналу».

Після Великодня гуляйте Пинзеника!..

—Чув про нове свято України?

—?!

—Ну, як: депутат Наталя Мітренко внесла пропозицію — оголосити день визволення України від Пинзеника всенародним...

—І що тепер?..

—Тю, тепер святкуватимемо 1, 2 і 3 травня...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Анатолій БЕНЬ, «Голос України»

Не забути б, хто користується з плодів революції

Коментар тижня

ПРОТИСТОЯННЯ на владному олімпі, епіцентром якого стала проблема прийняття держбюджету, схоже, доходить апогею. Адже ні для кого не секрет, що нині на порядку денному — доля уряду і його глави насамперед.

Під час виступу у Верховній Раді з приводу Щорічного послання Леонід Кучма заявив, що чекає від уряду негайного наведення порядку в енергозабезпеченні України і ліквідації заборгованості з виплати зарплат, пенсій тощо, інакше уряд мусить піти у відставку. Але конкретних строків Президент не назвав, і це, як на мене, було зроблено завбачливо. Бо хто його знає, як розвиватимуться події надалі.

Проте конкретно, до 1 квітня, Президент доручив Прем'єр-міністрові подати пропозиції щодо структурних і кадрових змін в уряді. Однак першого квітня цього не сталося.

Як зазначив глава адміністрація Президента Євген Кушнарьов, цей строк було перенесено на день пізніше у зв'язку з необхідністю виступу Павла Лазаренка в парламенті. Цього виступу команда Президента чекає особливо, що на традиційному брифінгу не приховував глава адміністрації. Воно й зрозуміло, певне, очікують, що скаже з приводу проблеми неприйняття бюджету прем'єр, кого звинуватить і на кого переведе стрілки — на виконавчу чи законодавчу владу? А вже потім робитимуть кадрові висновки...

Інтрига в тому, що напередодні Голова Верховної Ради, посилаючись на розмову з Прем'єр-міністром, заявив, що начебто є згода на прийняття держбюджету на існуючій податковій базі, яку дещо оновили останнім часом. Не віриться, що такої розмови поміж двома керівниками держави не було. Однак одразу після цього Павло Лазаренко фактично спростував таку позицію і заявив про свою вірність курсу Президента України, у тому числі і прийняттю бюджету на новій податковій основі.

Чи можна на цьому тлі вважати випадковою низку останніх подій на Банковій, про які переважно і йшлося на брифінгу глави президентської адміністрації — заява про відставку Віктора Пинзеника, зустріч Леоніда Кучми з керівниками семи парламентських фракцій, підготовка указу Президента України щодо заходів по виконанню положень його Щорічного послання ВР і доручення Президента готувати звернення до народу. Керівники семи фракцій заявляють, як було сказано, про некерованість процесу прийняття бюджету. І саме в цей час — Пинзеник із заявою піти з уряду за власним бажанням, хоча підтекст очевидно інший.

З одного боку, Євген Кушнарьов відмовився коментувати мотиви вчинку Віктора Пинзеника: він проситься за власним бажанням і тому про це треба запитати в самого віце-прем'єра. З іншого — глава адміністрації послався на особисті враження від розмов з Віктором Михайловичем, який, мовляв, був незадоволений пріоритетами діяльності уряду в формуванні економіки, висловлював невдоволення «проходженням» у Кабінеті міністрів проектів законодавчих актів, спрямованих на кардинальне поліпшення курсу економічних реформ. Разом з тим Євген Кушнарьов обмовився: не виключено, що Віктор Пинзеник може забрати свою заяву, якщо відбудуться певні позитивні зміни в уряді, а отже, буде переглянуто і його нинішні пріоритети. І, швидше за все, саме так і буде...

Звісно, що, за великим рахунком, справа не в цьому «одіозному» першому віце-прем'єрі, Дніпро від того справді в інший бік не потече. Євген Кушнарьов, як перед цим на засіданні РНБО і Володимир Горбулін, заговорив про можливість революційних змін і, схоже, саме в такому напрямі шукатиму вихід. Залишається сподіватися, що в команді Президента і в інших гілках влади не забули класичний вислів про те, хто задумує революцію, хто її здійснює і, особливо, хто користається з її плодів.

Цитата тижня

На своєму місці

Голова правління Національного банку України Віктор Ющенко «займає сьогодні те місце, яке він мусив займати», вважає президент України Леонід Кучма.

«Нам в Національному банку треба мати людину, яка знає, що робити, а не робить того, що хтось скаже».

Надія тижня

Летимо у Ле-Бурже чи пролітаємо?..

У Запорізькому виробничому об'єднанні «Мотор-Січ» проведено випробування нового двигуна для пасажирського вітчизняного літака Ан-140.

Як повідомив журналістам у середу в Запоріжжі голова правління АТ «Мотор-Січ» В'ячеслав Богуслаєв, новинкою турбогвинтового двигуна ТВ-3-117 СБ-2 є безшумна робота гвинтів, показники його економічності відповідають європейським нормам.

Двигун створено за участю конструкторського бюро «Прогрес» (Запоріжжя), підприємства ім. Климова (Санкт-Петербург), а також підприємств Харкова, Одеси, Дніпропетровська і конструкторських бюро Росії.

До кінця року, повідомив В. Богуслаєв, «Мотор-Січ» має намір одержати додаток до сертифікату якості на модифікований двигун ТВ-3-117 ЄБ-2, що являє собою модифікацію двигуна ТВ-3-117, який уже одержав сертифікат.

А для створення і промислового виробництва такого авіаційного двигуна потрібно 250—300 млн. доларів, однак використання вже напрацьованих конструкторських рішень російських і українських фірм здешевило розробку утричі.

За словами В. Богуслаєва, АТ «Мотор-Січ» одержало замовлення на виготовлення двигунів для чотирьох літаків Ан-140 на 1998 рік.

1998 року, повідомив керівник підприємства, заплановано одержати міжнародний сертифікат якості на літак Ан-140.

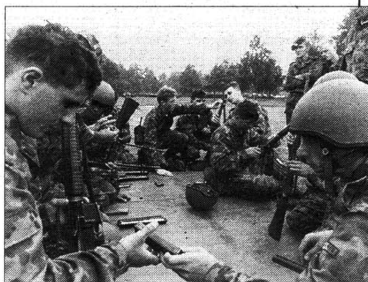
На виставці у Ле-Бурже (Франція), що відкривається 16 червня, Україна має намір показати літаки Ан-70, Ан-74 ТК (на 60 місць, виробництва Харкова), Ан-38 (створений в АНТК ім. Антонова, виготовляється у Новосибірську).

Робимо все, щоб на авіасалоні в Ле-Бурже було представлено і літак Ан-140.

Опитування тижня

НАТО: за і проти

Приблизно однакова кількість прихильників і противників вступу України до НАТО

В разі прийняття до НАТО нових членів Україні необхідно об'єднатися з Росією та іншими країнами СНД у військовий блок, який протистоятиме альянсу, вважають 25,4% українських громадян. Приблизно така ж кількість, 25,2%, переконані в тому, що Україні слід намагатись вступити до НАТО.

Такі дані за підсумками соціологічного опитування, проведеного Київським міжнародним інститутом соціології і кафедрою соціології Національного університету «Києво-Могилянська академія» серед 1654 респондентів.

19,7% висловили думку, що «Україна має стати країною, яка не приєднується до блоків». 29,4% не визначились з відповіддю, 0,3% — не відповіли взагалі.

Юліана ШЕВЧУК, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото) «Голос України»

«Золота туфелька» Сержа Лифаря на Батьківщині

Пам'ять тижня

ПІД час проведення в Києві Другого міжнародного фестивалю танцю «Серж Лифар де ля данс» столицю України відвідала вдова уславленого танцівника, президент Міжнародного фонду його імені графиня Інга-Ліза Алефельдт-Лаурвіг.

У день народження Сержа Лифаря, 2 квітня, графиню прийняв Президент України Леонід Кучма. Він відзначив, що проведення в Києві конкурсів і фестивалів, присвячених видатному хореографові, переконливо свідчить про те, що кращі сини України, які відкривали її світові, повертаються на Батьківщину. Інга-Ліза Алефельдт-Лаурвіг запропонувала створити міжнародний комітет, який сприятиме популяризації конкурсу імені С. Лифаря. Вона також має бажання, вже нинішнього року, передати Україні зібрану її чоловіком унікальну колекцію пам'яток культури, серед яких посмертна маска Федора Шаляпіна, злiпки ноги Анни Павлової, Сергія Дягілєва, прижиттєві видання Олександра Пушкіна. Вдова видатного балетмейстера передала для зберігання в Україні нагороду С. Лифаря «Золота туфелька», яку можна вважати балетним «Оскаром».

Графиня Інга-Ліза Алефельдт-Лаурвіг походить із стародавнього шведського роду, нині мешкає у Швейцарії, в Лозанні, утримує меморіальний музей-квартиру, де Серж Лифар провів останні роки життя. Напередодні відкриття фестивалю в Києві наш кореспондент мав нагоду поставити вдові славетного земляка декілька запитань.

— Говорять, що в світі Сержа Лифаря зовсім забули. А ваша думка?

— Щороку на провідних сценах світу йде декілька його постановок. У паризькій «Гранд-опера» відбулося чотири вечори хореографії Сержа, наступного року пройде аналогічна балетна імпреза в Японії. Однак, на жаль, зчаста театри намагаються «вкрасти» право на інсценізацію спектаклів чи номерів Лифаря без згоди міжнародного фонду. Я взагалі не проти, щоб танцювали його постановки, але подеколи їх так викривляють, що це вже — не Лифар. Засмучує й те, що на його імені роблять комерцію.

— А чи вважав сам Лифар, що мистецтво може бути комерційним?

— Я прожила із Сержем тридцять років. Він ніколи не працював заради грошей, здавалося, що вони взагалі його не цікавлять. Творча натура митця відторгала все комерційне, не чисто мистецьке. Коли з ним розірвали контракт у Паризькій опері, ми мали багато фінансових проблем, бракувало грошей. Але Серж був такий гордий і відкидав будь-яку допомогу, що нам пропонували. Не хотів брати подачок і відмовився навіть від пропозиції славнозвісної законодавиці мод Шанель.

— Чи хотіли б ви бачити постановки свого чоловіка в Україні?

— Звичайно. Він весь час пам'ятав про Батьківщину і мріяв повернутися. Для мене дуже важливо, щоб душа Сержа жила в Києві — у його творчості.

Цифри тижня

Поки що тільки збитки...

Згідно з прогнозами Міністерства вугільної промисловості України, видобуток вугілля в країні у першому кварталі 1997 року становитиме близько 19,7 млн. тонн, що на 2,7 млн. тонн менше встановленого плану і на 1,3 млн. тонн менше, ніж видобуто за відповідний період 1996 року.

Як повідомило агентство «Інтерфакс-Україна» у Міністерстві, план видобутку виконує лише 5 холдингових компаній — «Донвугілля», «Макіїввугілля», «Селідовевугілля», «Ровенькиантрацит», «Павлоградвугілля» — і 6 самостійних шахт.

Балансові збитки вуглевидобувних підприємств країни в 1996 році становили 1,7 млрд. грн., тим часом як їхній прибуток від реалізації готової продукції з урахуванням коштів державної підтримки — лише 474 млн. грн.

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», про це повідомив заступник міністра вугільної промисловості Андрій Зибир, виступаючи на колегії Міністерства в Донецьку.

За словами доповідача, невиробничі збитки шахт становили 843 млн. грн., тобто практично 50% від усієї суми збитків. Від списання основних фондів з причини затоплення, завалів у шахтах втрачено 291 млн. грн., тим часом як збитки, спричинені зниженням ціни на вугілля, через його низьку якість, становили в середньому 1,27 грн. на тонну видобутого вугілля.

Звикнеш до пози прохача — не розігнешся

Тому вітчизняна геологія рішуче змінює стиль роботи

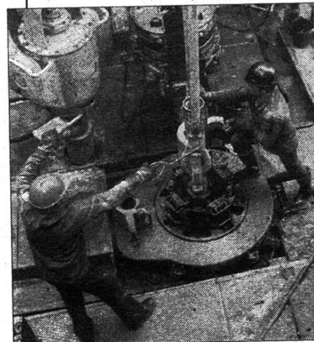
Шість років тому річний показник результативності праці гірничодобувного комплексу виражався сумою в 20 млрд. американських доларів. А сьогодні за розвіданих запасів восьми тисяч родовищ (94 види корисних копалин), що їх оцінюють у 7,5 трлн. доларів, над багатьма промисловими підприємствами нависла загроза сировинного голоду. Крім традиційного ввезення деяких кольорових і рідкісних металів, коксівного вугілля, магнезиту, плавикового шпату, країна змушена витрачатися на закупівлю сировини, що раніше успішно експортувалася з України (самородна сірка, високоякісні флюси та багато іншого).

Про що це свідчить? Передусім про зниження рівня захисту національних інтересів країни, бо оборонна та економічна безпека прямо залежать від здатності мінерально-сировинного комплексу забезпечити власного виробника власною сировиною. *Залишимося ми з простягненою рукою за наявності найбагатших у Європі надр чи перетворимося на сировинний додаток підприємливіших близьких і далеких сусідів —вирішувати знову-таки нам самим. Але кому конкретно?*

Та в тому й біда, вважає заступник голови Держкомгеології Дмитро ГУРСЬКИЙ, що загнана у куток обставинами геологічна служба буквально «завмерла» в позі прохача перед державою. **Про це й була наша розмова напередодні професійного свята — Дня геолога.**

— Дмитре Сергійовичу, що з недавніх відкриттів, розробок можна було б вивести в число пріоритетних напрямів і зробити на цьому ставку у вітчизняній економіці?

— Звичайно, це відкриття родовищ золота, розвідка яких триває в Дніпропетровській, Кіровоградській та Одеській областях. За результатами цих робіт можна планувати створення через кілька років потужного золотодобувного комплексу. Перші кроки в цьому напрямі вже зроблено на базі золотополіметалевого родовища в Закарпатті. Крім того, виявлено унікальне родовище рідкісноземельних металів і літію, що їх використовують у наукоємних і високих технологіях. Доведено можливість промислового видобутку молібдену, хрому, міді, фосфоритів, апатитів на родовищах, які розвідують. Досить оптимістичні прогнози щодо відкриттів родовищ алмазів, металів платинової групи, багатих родовищ урану, гостродефіцитної нерудної сировини. Вивчають, а частково вже експлуатують унікальні родовища бурштину, базальтів, сировини для підвищення плодючості грунтів (сапонітів, цеолітів, глауконіту, сапропелю, фосфоритів).

У кілька разів можна збільшити видобуток декоративно-художнього облицювального каменю, окремих видів ювелірного та ювелірно-дрібного каміння, багато різновидів яких мають великий попит у Європі, країнах СНД. Є змога збільшити виробництво (розлив) мінеральної води, а поряд із джерелами звести нові лікувально-оздоровчі, туристичні і спортивні комплекси, організувати й розвивати в цих місцевостях центри здоров'я, туризму.

— Чи тривають роботи з розвідки та визначення запасів вуглеводневої сировини?

— За певних капіталовкладень 2010 року можна було б збільшити видобуток нафти до 7,5 млн. тонн і газу до 35 млрд. кубометрів. Але, як відомо, інвестиції в нафтогазову промисловість значно скоротилися, особливо на геологорозвідку, тому про значні прирости запасів казати не доводиться, хоча розвідані запаси становлять 1165 млрд. кубометрів газу і 230 млн. тонн нафти з газоконденсатом.

Підготовлено резервний фонд вугільних родовищ у Північному та Західному Донбасі, в південно-західному районі Львівсько-Волинського басейну. А в цілому розроблено «Програму розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2005 року», якою й передбачено скорочення імпорту і водночас збільшення експорту конкурентоспроможної продукції мінерально-сировинного комплексу. Це допомогло б збільшити річний баланс у зовнішній торгівлі не менш як на 5—6 млрд. доларів.

— Тобто ви розглядаєте мінеральну сировину як ходовий товар, вигідну статтю експорту?

— Ясна річ, при тому, що особливості нашої вітчизняної мінерально-сировинної бази сприяють розвиткові торговельно-економічних відносин із сусідами. Наприклад, у Росії немає свого марганцю, титану, цирконію, інших корисних копалин. Європа задовольняє свої потреби в рідкісних металах, марганцю, молібдені здебільшого за рахунок імпорту, закуповує досить багато (73—77%) урану, залізної руди, свинцю, цинку, а також хрому, олова, нікелю, вольфраму, золота, облицювального каменю. Розвиток наукоємних технологій зумовив зростаючу потребу в рідкісних металах — «вітамінах промисловості». І саме Україна могла б створити потужне виробництво такого профілю під час розробок берилію, літію, скандію, ітрію, лантаноїдів, цирконію та ін. Економічно доцільно експортувати не сировину, а готовий продукт гірничо-металургійного комплексу.

Є ще один досить перспективний напрям нашої роботи, незаслужено обійдений увагою згори, — це комплексне геологічне вивчення території країни (включаючи й акваторію української частини Чорного та Азовського морів). Однобокий екстенсивний розвиток економіки, як відомо, призвів до тяжких екологічних наслідків. Якщо й далі пустити все на самоплив, наслідки будуть жахливі, особливо в регіонах вугільних і рудних розробок. Є потреба у визначенні та попередженні небезпечних природних явищ, моніторингу геологічного середовища, в тому числі й для розв'язання проблеми захоронення радіоактивних відходів. Геологічного вивчення та картування території потребують багато виробничих галузей. Будівельникам необхідне інженерне вивчення грунтів, аграрникам — грунтознавство, енергетикам — можливості використання геотермальної енергії. І коли вже скоро ми в ринку, така інформація — також досить ходовий товар, у тому числі й для інвесторів.

— Чи не хочете ви тим самим сказати, що часи створення грандіозних, але багато в чому декларативних державних програм на зразок «Нафта і газ України», «Золото України», «Мідь України» та інші минули, і потрібний зовсім новий принцип роботи геологічної галузі, щоб і програми були дієві, і геологія не перетворювалася б у Попелюшку на побігеньках, злидденну і забуту?

— У Держкомгеології останнім часом розроблено не тільки концепцію, а й варіанти економічних моделей виходу галузі з кризи. Проведення реструктуризації геологічної галузі за умов недостатнього і нестабільного фінансування дасть змогу створити життєздатні структури — акціонерні геологорозвідувальні підприємства, прототипи гірничо-геологічних компаній розвинених країн світу, зменшити залежність від держбюджету шляхом залучення позабюджетних коштів, значно скоротити чисельність апарату управління, зняти соціальну напругу в галузі.

Ми готові до такої роботи. І переконані, що вже найближчими роками відкриємо і розвідаємо для країни ті 26 видів корисних копалин, що їх Україні бракує до повного реєстру. А в ньому — всього лише 120 видів, які використовує людство.

— Думається, є всі підстави крім успіхів на цьому шляху побажати геологам і «провідної зірки» із законодавчого небосхилу.

— Дуже доречно, тим паче, що в Америці, приміром, закон про державну геологічну службу чинний з 1879 року. І геологічну зйомку там регламентовано законом. З урахуванням останніх відкриттів для нас це — надактуально.

Розмовляла **Людмила МЕНЖУЛІНА.**

На знімку вгорі: Дмитро Гурский.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

У геологічної удачі — сліпучо-алмазна посмішка

Є повідомлення, що не потребують жодного коментаря. Сам факт створює настрій, відкриває райдужні перспективи. Останні досягнення наших геологів саме такі. Залишається одне: дякувати природі і тим, хто з нею в ладах, кому перепадає від її щедрот.

- За повідомленням Держкомгеології України, значний ресурсний потенціал золота зосереджено в трьох золоторудних провінціях: Карпати, Донбас і Український щит. За всіма ознаками, Український щит багато в чому аналогічний Канадському, Західно-Австралійському та Індостанському високопродуктивним золотоносним щитам. Уже на відкритих родовищах під час подальших детальних робіт передбачено виявити окремі локальні ділянки з високим вмістом золота. Обгрунтовано відкриття нових родовищ з багатими рудами, що містять до 15—20 г/т золота, добувати які можна відкритим, найекономічнішим способом. Потенційно золоторудними вважають також райони Приазов'я та північного заходу Українського щита.

- Відкрито 5 кімберлітових трубок і дві дайки, що за комплексом загальногеологічних ознак аналогічні Якутській, Архангельській, Південно-Африканській алмазним провінціям. Геологи підтверджують імовірність відкриття та розвідки потенційно промислових кімберлітових тіл.

- Доведено доцільність розвідки і в подальшому експлуатації самородної міді на ділянці «Жиричі» Волинської області. Планована рентабельність освоєння родовища — 26,7%, а термін окупності капвкладень —3,7 року. Крім того, в цій самій місцевості знайдено промислові запаси платини, золота, срібла.

- Завершено технологічне дослідження флюоритової руди Центрального родовища Сущано-Пержанської зони. Відпрацьовано схему збагачення руди з отриманням концентрату, що містить більш як 0,15% рідкісноземельних елементів. Вихід флюориту сягає 98%.

- Здійснено пошукову оцінку графітових руд у Кіровоградській області. До глибини 250 метрів налічується 188 млн. тонн ресурсів. Супровідні корисні копалини — залізисті кварцити.

- Міжвідомчою координаційною радою Мінпрому та Держкомгеології схвалено техніко-економічні прогнозні розрахунки щодо освоєння Азовського цирконрідкісноземельного, Вербинського молібденового та Біляївського свинцевоцинкового родовищ. Планована рентабельність — 45–58%, термін окупності вкладень в освоєння коштів — близько двох років.

- Підготовлено якісну оцінку нафтогазоносності української частини шельфу Чорного моря в районі о. Зміїний. Уперше укладено карти нетрадиційної газоносності Дніпровсько-Донецької западини. Відкрито нові родовища вуглеводневої сировини — Сухівське нафтове («Чернігівнафтогазгеологія»), Пірківське газоконденсатне («Полтаванафтогазгеологія»), Гринявське газове («Західукргеологія»). В промислове освоєння передано Личківське нафтогазоконденсатне, Чутівське газоконденсатне, Струпківсько-Черемхівське газове, Новокостянтинівське уранове родовища. Також передано в експлуатацію 4 продуктивні свердловини із сумарним добовим дебітом газу — 410 тис. кубометрів, нафти —75 тонн, конденсату — 50 кубометрів.

- Розвідано 360 родовищ (906 групових водозаборів) прісних підземних вод питної якості із загальними добовими запасами 15,7 млн. кубометрів, що здатні забезпечити більшу частину господарчо-питного водопостачання. Затверджено запаси 78 родовищ лікувально-мінеральних вод. Підраховано експлуатаційні запаси термальних вод Автономної Республіки Крим і Закарпатської області (більш як 27 тис. кубометрів за добу), цілком достатні для застосування в місцевому теплозабезпеченні.

- У цілому за підсумками роботи за рік найбільших результатів досягли державні геологічні підприємства «Полтаванафтогазгеологія», «Чернігівнафтогазгеологія», «Північукргеологія», «Луганськгеологія», «Кіровгеологія».

На знімку: керівник сектора Геоінформ, геолог Ізабелла Тарасова демонструє зразок з Мужиївського родовища золотополіметалічних руд.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Вона обов'язково потрапить у рай...

ПОТЯГ зупинився на проміжній станції, і на пероні навпроти вікна з'явився гурт хлопчаків-бродяг, від малого до підлітка, малопривабливий вигляд яких на вокзалах і вулицях не дивовижу. Вони кривлялися, заглядаючи крізь шибку купейного вагона, показували язики і плювалися. «Коли бачу таких, увижається Богданчик», — обізвався мій попутник. Потяг рушив. Попутник був балакучий, а дорога далека.

... Працював я тоді на ремонті колись покинутої церкви. Якось увечері, коли ладнався замкнути браму, угледів, що на лавці в темному закапелку спить хлопчик. Розговорились. Він розповів, що навчається у третьому класі, живе неподалік із мамою та бабусею. «Почув у церкві музику і забрів», — щебетав мій юний співбесідник, — я так хочу сам навчитися грати!»

Щодня після школи Богданчик чимчикував до церкви, терся коло робітників, священика, приставав із досить обридливими недитячими запитаннями й просив нагодувати. Грошей не канючив ніколи. Щось смачненьке зазвичай ховав до кишені, як казав, щоб роздати бідним дітям на вулиці. Згодом дізналися, що носив гостинці Павликові, трирічному братику. Якось привів його: з тоненькими рахітними ніжками, викривленими в дугу. Батько кинув сім'ю, коли народилася хвора молодша дитина, і зник у невідомому непрямку. Допоки могла ходити, бабуся намагалася витребувати від нього аліменти, однак марно. Матір це неначе й не турбувало, хоча сама ніде не працювала. Жили на бабусину пенсію. Мати лише раз прийшла до церкви забрати сина, і я подумав, що то бабуся. Від неї тхнуло міцним перегаром.

Богданчика було важко вигнати на вулицю, не хотів бавитися з ровесниками — його вабило до дорослих. Зчаста робітники гримали на нав'язливого малого, відправляли додому, але йому не кортіло туди повертатися.

А скільки радощів було, коли родину відселили з комуналки в старому будинку на знос і дали двокімнатну! Ми взяли з хлопцями машину, щоб допомогти цій сім'ї перебратися, а довелося везти одні клунки. Ніяких меблів, крім кухонного столу та двох табуреток. Вони спали на матрацах, усе збіжжя продали сусідам майже задарма.

Невдовзі прибула «гуманітарка» — ненові, але цілком пристойні меблі. Церкві вони були малопотрібні: настоятель усе необхідне мав, тож пообіцяв шафу, диван та холодильник Богданчикові. Малий аж про пустощі забув, безперестанку вертівся коло тих меблів, відчиняв дверцята та зазирав усередину. Поки домовлялися за перевезення, меблі зникли — їх забрав староста приходу собі на дачу. Хлопець змовчав, але відтоді перестав харчуватися на церковній кухні й чимдалі більше замикався в собі.

Удома вони їли, як розповідав малий, переважно квасолю, мішок якої привезла із села бабусина сестра, та каші. Коли перед Різдвом черниці готували вареники, він дуже хотів допомагати ліпити, кажучи: «Я ще пам'ятаю, як їх колись удома робили!»

Уперше побачив, щоб Богданчик плакав, коли померла його бабуся. Її ховали без труни, у спільній могилі, і мати вирішила не брати дітей на похорони. «Отченьку, візьміть із собою, я не боюся покійників, бо знаю, що бабуся обов'язково потрапить у рай!..» — скиглив перед священиком.

Якось у настоятеля зник новий пульт до телевізора. Сторож сказав, що ніби бачив у Богданчика. Той клявся, що не брав. Де той пульт насправді дівся, хтозна. Однак Богданчик більше не приходив, може, думав, що йому не вірять. Коли перестав лящати його жалісливий голосок, усі з полегшенням зітхнули. Принаймні, так мені здалося.

Довго його не бачив. Сам до церкви ходив хіба у неділі: ремонт закінчили, я влаштувався на іншу роботу. Одного разу йду вокзалом — аж там хлопчаки на першому пероні гуртуються, і малий Богданчик поміж них щебече. Помітили, що спостерігаю, і гайда навтікача. Незабаром знову зустрів і таки вдалося хоч два слова з нього витягти. Братик помер, мама геть спиячилася, а він заробляє сам. Щоправда, пішов із дому і кинув школу...

— Де ж ти живеш? — запитав.

— А! — махнув рукою, — не хвилюйтесь! Я ж Богдан, отже, Богом даний...

Певно, справді, йому залишилося сподіватися на одного Бога.

Ужгород — Київ.

Перехрестя доль

Якось чекала товариша, і поруч на лавці примостився хлопчик, у порваних кросівках і засмальцьованій курточці, попахуючи «Примою». Невдовзі він витяг із кишені торбинку «бичків» і намагався прикурити ще один від недопалка, спідлоба пильно стежачи за моєю реакцією.

— Що ти робиш? Ще й таку гидоту палиш! — не втрималася.

Хлопченя гаркаво обізвалося хриплим голоском:

— Шо лаздобыл! У меня есть «Плезидент» на закуску. А сейчас пойду блосать людям в окна камни! —Малюк підвівся, заглядаючи у вічі. — Все ненавидят меня! — і помчав, вочевидь, виконувати обіцянку.

Що кому судилося — народитися в заможній родині чи зостатися у п'ять літ від роду сиротою, опісля блукань бездоріжжям зустріти того, хто готовий поділитися любов'ю, чи втекти з дому, де не потрібен нікому, й опинитися на узбіччі долі без вибору. Житейська лотерея! Ризикуй! Вигравай! Щоправда, тягнеш квиток не ти. І випадають вони геть різні, як цим дітям.

ОСЬ УЖЕ вкотре Олександр Калинюк під час чергування стає заручником випадковості й необачності. А вдома на нього чекають дружина Валентина і дванадцятеро пар дитячих очей.

До великої сім'ї Валентині не звикати — виросла в селянській родині, має чотирьох братів і сестру. Її ж чоловіка Олександра виховала бабуся, мати жила в далекому Сибіру. Одружившись, вони хотіли принаймні років п'ять пожити для себе, однак «прорахувалися»: невдовзі народився первісток, а того ж року й другий син.

«Мамо, а завтра знову буде білий хліб?»

Нині у Валентини й Олександра, командира відділення пожежної частини Мелітополя, шестеро власних дітей і стільки ж прийомних. Як каже Валентина, ідея сімейного дитячого будинку належить чоловікові. Першу дівчинку привели інспектори міськвно шість років тому, коли старший Сашко ходив до четвертого класу. Батьки йому пояснили, що вона — молодша сестричка, яка довго хворіла в лікарні. Звісно, невдовзі хлопчик усе збагнув сам.

Поперву подружжя не розумів ніхто, навіть батьки Валентини. Сусіди подейкували, мовляв, узяли сиріт, аби отримати квартиру та компенсації. Хто ж із них бачив уночі Валині сльози, коли діти почали хворіти?..

Розповіді про недалеке минуле цих шести зведених братиків і сестричок неможливо пропустити повз вуха. Валентина, щоправда, попросила не називати їхні справжні імена. Восьмирічна Марійка, батьків якої позбавлено батьківських прав, пригадувала, як спала вдома на ліжку з сіткою, посеред якої була величезна дірка. Коли її взяли з дитбудинку, невдовзі дізналися, що в іншому місті в такому ж самому закладі росте молодша сестричка. Довелося привезти і її. Данилко з Надійкою навіть не вміли гратися, не знали слова «цукерка», за обідом вихоплювали зі столу котлети й ховали на потім. Хлопчик щоразу недовірливо перепитував: «А завтра знову буде білий хліб і їстиму з тарілочки?» Вперше вибігши надвір, він одразу кинувся до смітника в пошуках їжі. Він розповідав, як удома харчувалися смаженими котами, собаками, що їх приносив материн коханець.

Два роки тому інспектор привів чотирнадцятирічну Нілу. Коли їй виповнилося 9 місяців, батько зарубав матір. Дівчинка жила з бабусею, яка невдовзі тяжко захворіла. Нілу взяла до себе бабусина сестра, та невдовзі написала письмову відмову від дитини. Нілині дитячі спогади: як відкладала гроші в копилку, щоб «купити» маму. Побачивши на порозі свого дому майже дорослу дівчину, Валентина, зізнається, спантеличилася: адже досі брали на виховання лише дошкільнят. Гадала, що дівчинка в їхній сім'ї не приживеться. Одного разу, виїхавши всім гуртом відпочивати на море, Ніла, дивлячись на Валю, яка вже не першу годину «смажилася» під пекучим сонцем, торкнулася її плеча: «Мамо, ти згориш!». Відтоді як назвала мамою, сумніви щезли... Отримуючи паспорт, Ніла сама вирішила взяти Олександрове прізвище й по батькові.

Був і такий випадок. Три роки тому запропонували прийняти хлопчика і дівчинку, семи й п'яти літ. Однак за кілька місяців викликали до міськвно: з'явилися батько-алкоголік, який нібито двічі на рік провідував малих у дитбудинку, та мати, яка щойно вийшла з тюрми. Як нині живеться цим дітям у новому домі — не знають...

Отак і вийшло, що в одній великій сім'ї Калинюків ростуть два Сашка, дві Наталки, всього дванадцятеро —всіх однаково рідних. Як кажуть Олександр і Валентина, прийомні діти геть стали на них схожі й набули їхніх звичок. Тато полюбляє власноруч готувати вечерю, мама пече у духовці хліб. На побут сім'я не нарікає, хоча й грошову допомогу платять невчасно. До своєї двокімнатки отримали ще й п'ятикімнатну квартиру на першому поверсі, зладнали невелику добудову, взяли город. Запорізьке УВС подарувало списаного «РАФика». Придбати дитячі речі їздять до Одеси на оптовий ринок...

Валентина розповідає, що подеколи зустрічає батьків дітей, яких узяли в мелітопольському дитбудинку. Вони знають, що син чи дочка росте в цій сім'ї і навіть, бува, кажуть, що гордяться дітьми, мало усвідомлюючи свою провину.

Довкола сімейних будинків точаться суперечки, їхні прибічники твердять, що ми з ними дещо припізнилися. Звісно, всієї проблеми сиріт і покинутих дітей вони не в змозі вирішити, хоча б з тієї простої причини, що таких людей, як Олександр і Валентина, обмаль.

Запорізька область.

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

«Зайці» люблять секс... по телефону

МИНУЛОРІЧНИЙ випадок у Кривому Розі (жінка, отримавши рахунок за міжнародні переговори, намагалася покінчити життя самогубством) хвилює і вражає безглуздістю та безвихідністю і сьогодні. Кого завгодно, тільки не власників чотирьох квартир по вулиці Кіквідзе, 37 у столиці. Сума, яку належало заплатити мешканці Кривого Рогу, видалась б кияням просто смішною. Двом із них зв'язківці надіслали рахунки на 1500 і 2000 доларів. Розміри сплат, як зазначають у Держкомітеті із захисту прав споживачів, — безпрецедентні.

Про що, з ким і по скільки годин на добу могли базікати поважного віку пенсіонери, інваліди з будинку № 37? Судячи з їхніх запевнень — ні з ким і ніколи ні вони, ні їхні близькі та родичі. І все ж таки...

«З липня минулого року до нас почали надходити рахунки на величезні суми за міжнародні телефонні переговори із зарубіжними абонентами, — пишуть до редакції В. Зуб, О. Лісовська, С. Подуруєв, Г. Тараканова та В. Абраменко. — З усього видно, невідомі нам особи, які чинять протиправно, здійснюють незаконні підключення до наших телефонних каналів...».

Скажімо, С. Подуруєв у липні з подивом дізнався, що діалог з абонентом із Канади обійшовся йому в 365000 карбованців. У вересні він начебто розмовляв до нестями з Москвою і Гайаною — всього майже на 795 гривень.

— До всього зазначеного вище та інших переговорів ні я, ні мої близькі не маємо ніякого відношення, бо в цих країнах не живуть ні родичі, ні знайомі, -стверджує «балакучий» Подуруєв. — Були тільки переговори з Костянтинівкою від 3.07.96 р.

З проханням перевірити вищевикладене, знайти місця несанкціонованого підключення до лінії зв'язку, покласти край злочинній діяльності зловмисників і організувати належний захист прав громадян на невтручання в особисте життя власники нещасливих телефонів звернулися до «Укртелекому». А там перевіряти, знаходити і припиняти не поспішали -скаржників он скільки, а «Укртелеком» один.

Така скарга пішла гуляти і високими кабінетами Генеральної прокуратури, звідки її

За листом читача

скинули до Міністерства зв'язку. Звідти долинули лише довгі гудки. Невгамовні «боржники», у яких вже вимкнули телефони, написали до Служби безпеки. Мовляв, неспроста використовують наші лінії. «Просимо організувати перевірку... з метою викриття всіляких антидержавних злочинів особами, які встановлюють незаконні телефонні зв'язки з далеким зарубіжжям».

Колегам Штірліца було не до «зайців», що висіли на дротах. Та й не 1937 рік за вікном, щоб реагувати на сигнали про вигаданих ворогів народу. Одне слово, СБУ мовчало.

А тим часом «любителів» телефонної полуночки запросили на комісію об'єднання «Укртелеком», де стояло руба одне питання: «Винні чи невинні?» А до цього якось фахівці Печерського райвузла зв'язку зважили на прохання і перевірили один із п'яти номерів наших кореспондентів «щодо незаконних підключень». І, звісно, нічого не знайшли. Озброївшись думкою своїх експертів, комісія «Укртелекому» з розв'язання суперечок виступила цивільним суддею і, анітрохи не вагаючись, вирішила подати позов до суду. Він, мовляв, поставить крапку над «і».

Яку — можна припустити. За сценарієм, пропонованому «Укртелекомом» не один місяць, суду буде пред'явлено «неспростовні докази»: рахунки на фантастичні суми. В 92 випадках із 100 позов зв'язківців задовольняють. І лише у восьми абоненти доводять свою правоту. В чому вона?

У тому, що в АТС, які нас обслуговують, застаріле конструктивно-схемне рішення, через що можливе помилкове встановлення з'єднань абонентів, визначення номера, що не відповідає істині, того, хто телефонує. Проводка від кросувальних боксів — зовнішня, що дає змогу старшокласникові, який розуміється у фізиці, легко підключитися до будь-якої лінії. Самі розподільні шафи на поверхах навіть не опломбовано, вони не мають замків і сигналізації. Таких фактів цілковитої незахищеності від «зайців» можна навести скільки завгодно. Який сенс? Зв'язківці все це відкидають і пропонують архітекторам, будівельникам зводити будинки і «хоронити» в бетон телефонний дріт. Розумно, але навіть для Києва це справа далекого майбутнього.

А сьогодні, виходить, зв'язківці готові лише виставляти рахунки, не несучи жодної відповідальності перед абонентом?

— Не треба так упереджено до нас ставитися, — сказав начальник Київської МТС Анатолій Власюк. — Під час перереєстрації телефонів кожний вирішить, чи користуватиметься він автоматичним міжнародним зв'язком, чи замовлятиме абонента через телефоністку. Та й закон про зв'язок передбачає чимало спільних -вузол зв'язку — клієнт — прав і обов'язків. А щодо наших позовів... Одна бабуся свого часу вибачалася перед зв'язківцями: онука, з'ясовується, приходила до неї, набирала за кодом Гайану (?!) і користувалася послугами «сексуального гороскопу»...

Наших монополістів із «Укртелекому» нескладно зрозуміти: тільки торік дебіторська заборгованість у 2,5 раза перевищила суму прибутку. Але платник від платника різниться. Інший підприємець наговорює з партнером тисячі гривень, нехтує розпорядженнями і в разі вимкнення телефону полегшено зітхає. Йому простіше встановити новий (адже банк даних про боржників тільки створюють), аніж розщедритися на повну котушку.

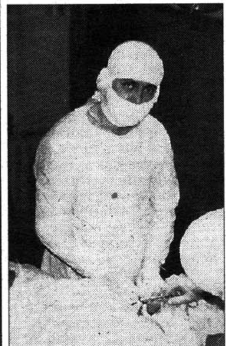
А як бути жертвам нечистих «зайців», які зазіхнули на здоров'я, честь, недоторканність і безпеку громадянина? З'ясовується, вони не є об'єктами уваги зв'язківців, працівників прокуратури та служби безпеки. Тільки суд може захистити споживача. Вистачило б служителям Феміди терпіння і розуміння, об'єктивності та принциповості під час розгляду позову до шанованої старої людини, яку звинувачують у сексуальних телефонних уподобаннях.

Але на Бога надійся, а сам не зівай. Уже перші підозри в тому, що на лінії сидять «зайці» мають настроїти абонента на рішучі заходи. Відключитися від «десятки», не здавати квартиру пройдисвітам, від'їжджаючи, вимкнути телефон. Якщо маєте партнерів або родичів за кордоном, потурбуйтеся про особистий код під час виходу в міжнародні мережі.

Але що порадити авторам листа, чим їм допомогти? Поки «Укртелеком» не передав справи до суду, звернемося до монополіста із запитанням: невже описане й продане з молотка за рішенням суду майно потерпілих сімей поліпшить фінансове становище загалом не бідного підприємства?

Іван ЛЮБИН, «Голос України»

Вони повинні жити!

(Початок на 1-й стор.).

Отримавши листа, ми одразу зателефонували до міністра охорони здоров'я. Андрій Михайлович Сердюк відреагував по-діловому швидко:

— Я глибоко співчуваю інвалідові війни Володимиру Воробйову, а також тисячам його товаришів по нещастю. Запевняю, операцію хворому буде зроблено в Херсонському кардіологічному диспансері висококваліфікованими спеціалістами. Кошти, думаю, знайдуться в місцевому бюджеті.

Того ж дня міністр дав відповідні розпорядження своїм херсонським колегам.

Порушене нашим читачем питання — одне з болючих не лише для тих, хто потребує допомоги хірургів. Над вирішенням проблеми роками б'ються самі медики.

— Електрокардіостимулятори вживлюються, крім названого закладу, ще в столичному Інституті кардіохірургії АМН України, а також у відомому центрі, створеному на базі обласної лікарні Запоріжжя, — розповів міністр і продовжив:

— Мушу зазначити, що подібні операції і для держави коштують недешево: лише ціна апарата — близько двох з половиною тисяч гривень.

Але ми мусимо надавати допомогу тим, хто роками перебуває між життям і небуттям. Тому Міністерство охорони здоров'я спільно з Академією медичних наук створює два центри трансплантації органів і тканин на базі згаданих столичного та запорізького медзакладів.

Міністр також із тривогою констатував, що проект може залишитися добрим наміром, якщо його не підтримають державні органи. Зокрема, Верховна Рада має прийняти закон про трансплантацію органів і тканин, проект якого давно підготовлений. Крім того, держава має забезпечити повнокровне фінансування центрів.

Перекласти ношу, яку повинна нести держава, на ініціаторів украй важливої справи — просто антигуманно. Володимир Никифорович Воробйов, тисячі його побратимів повинні жити з усвідомленням того, що держава, за яку вони проливали кров і яку відстояли в роки війни, дбає і піклується про них.

Буття

Олександр ДОВБУШ, журналіст

«Прошу вас, убийте мене...»

«... Тілько я, мов окаянний,
І день і ніч плачу
На розпуттях велелюдних,
І ніхто не бачить...»

Т. ШЕВЧЕНКО.

Божевільний гуркіт чужого міста гнітив і заворожував одночасно: широчінь вулиць, металева жвавість транспортного потоку навіювала думки про людську велич, що збудила до життя рукотворну красу.

Я озирнувся, шукаючи кам'яний отвір підземного переходу, проте дарма, і, не наважуючись ковзнути з ламкої кучугури на лискуче полотно дороги, попрямував до кольорових спалахів світлофорів.

— Прошу вас, убийте мене... — уламок фрази, проказаної усвідомлено і благально звідкілясь ззаду зовсім поряд, мало не пожбурив мене навзнак на ворожу поверхню тротуару, навідліг рубонувши душу, що, мовби прапор, викинула в мозок порятунок ідеї: «Може, здалося?»

Повільно, не розуміючи, для чого, власне, я розвернувся.

— Я не можу брехати. Прошу вас, убийте мене... -слова хмаринками вилітали з вуст марної, чистенько вдягненої літньої жіночки з ясним, не зачепленим ані палахкотінням безуму, ані поволокою алкоголю чи наркотиків, поглядом.

— ...?!! — мої очі, напевне, обпекли її.

— Я більше не можу витримати нужденного існування.

***

— Ти що, жінок не бачив?! — викресавши іскри, побіч зненацька гепнула штанга, і з відчинених дверей різко зупиненого тролейбуса сипонуло вічно стурбованими пасажирами. — Ану, з дороги!

Мерехтіння голів, тулубів, ніг нахабно повернуло у світ, безповоротно розділяючи суворістю реальності та нагадуючи пекучу недовершеність власних справ.

Більше я її не бачив. Можливо, людський приплив закрутив — відвернув, а може — знайшлася... Уже не знатиму цього ніколи...

Київ — Чернівці.

«Народ у народних святах»

— звичаї, традиції, обереги, виношені народом протягом віків, зібрані в одне народознавцем, провидицею із Великого Кучурова Гарафіною Маковій та відсортовані на основі її бачення.

Що від чого допомагає? Які до кого посилали молитви? Про все це дізнаєтесь, якщо передплатите цю народознавчу книгу, надіславши гроші (9,5 гривні) на розрахунковий рахунок 1326927 в ЧФ УІБ «Зелена Буковина», м. Чернівці, МФО 356204, — Василеві Українцю (призначення платежу — благодійний внесок на видання книги «Народ у народних святах»). Квитанцію про оплату чи її копію, з чітко і розбірливо зазначеною адресою, надішліть товариству «Факел» (274006, м. Чернівці, вул. Нечуя-Левицького, 8/1).

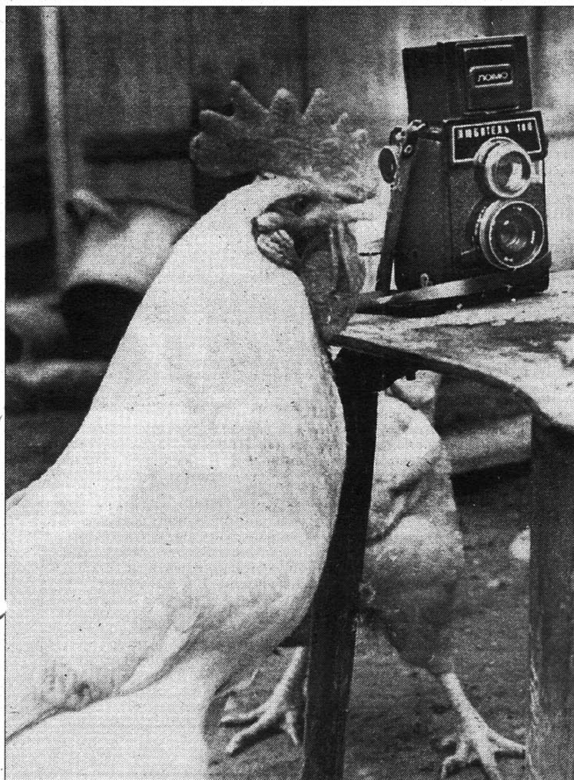
Книга з веління Господнього має побачити світ до 25 травня. Ви матимете її в своїй оселі не пізніше кінця червня.

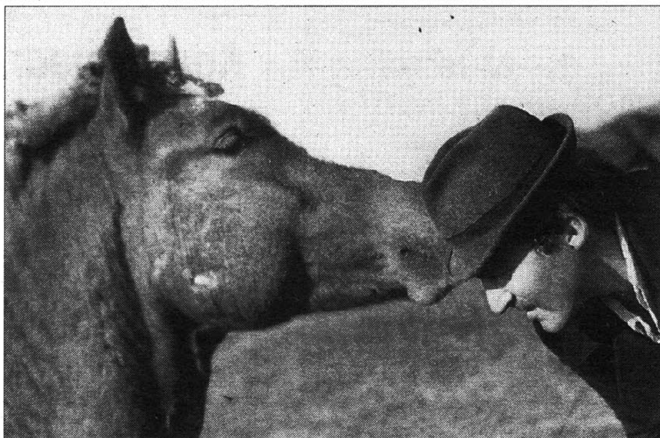
У книзі будуть лики святих, написані людиною, яка має Боже благословіння на те та благословіння духовних отців на написання ікон. Ікони ті, з дару Небесного Отця, нестимуть енергетичне оновлення тим, хто з вірою вклониться до стіп святих подвижників і щиро проситиме у них помочі на свої немочі, на позбавлення від гріхів, які і призводять до усяких бід у житті та здоров'ї.

Хай береже вас Бог!

P. S. Надійшли листи, що в магазинах з'явилися книги Гарафіни Маковій з Олександром Новим. Ці книги видані без дозволу авторів і несуть через те негативний енергетичний заряд. Книги Гарафіни Маковій у книжкову мережу не віддаються (аби дари Господні не лежали поруч з еротичною й іншою богохульною літературою), а розповсюджуються тільки через Повне товариство «Факел», і на всіх книгах стоїть факельна печатка.

До уваги читачів: нова книга Гарафіни Маковій буде включена в розіграш лотереї газети на II півріччя 1997 року.

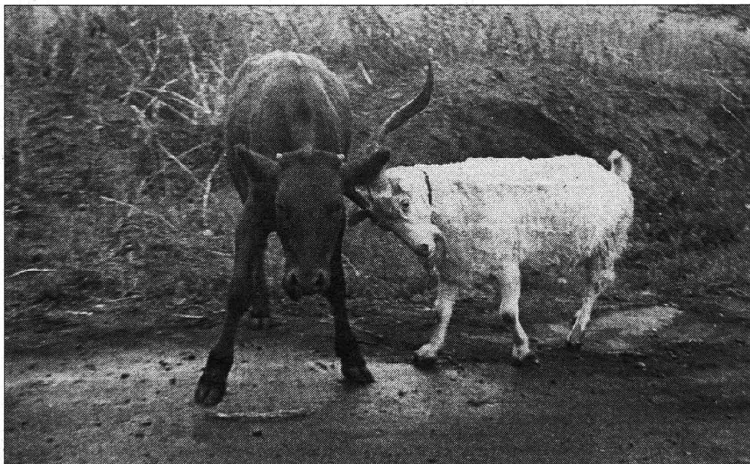

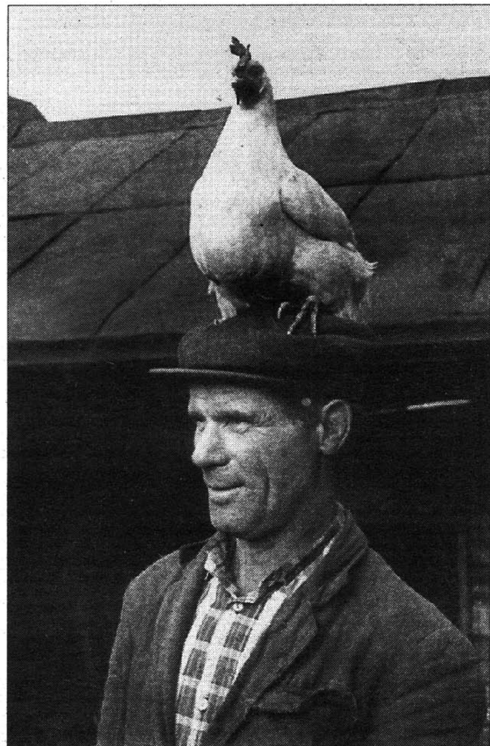
ЧУДО В ПІР'Ї І НЕ ТІЛЬКИ

Декому з тих, кого ми їмо, інколи надається право називатися розумними. За нашими, звісно, мірками. Приміром, так: розумний був заєць, мені навіть не одразу вдалось його підстрелити! Ще хтось похвалиться вам своїм розумним телям чи півнем. А от я іноді думаю: чому зайці або принаймні коні не читають наших газет і навіть не дивляться наших телевізорів? Адже для того, щоб дивитись телевізор, навіть грамоту знати не треба, милуйся собі, збагачуйся духовно. Відповідь невтішна: а що вони там не бачили? Наші погляди на світ здаються їм убогими, неповними, фальшивими, а тому й не вартими уваги. Якби вони заговорили — нічого хорошого про себе люди не почули б. Підсвідомо відчуваючи це, ми намагаємося платити тою самою монетою. Згадаймо вислів «Чудо в пір'ї!» — ніби й не грубо, але звучить украй презирливо. А мій знайомий колгоспний бригадир, коли хотів підкреслити чиюсь повну нездатність до діла, казав так: «Закопати б тебе замість стовпа — щоб об тебе свині чухалися!» То була його улюблена лайка. Тобто, він гадав, що це — лайка. Свині, можливо, думали б інакше: чи вартий довіри будь-який двоногий стовп, якщо об нього не можна почухатися?..

Фото Дмитра ПЕЧКОВСЬКОГО.

Донецьк.

Сергій ЯНОВСЬКИЙ, журналіст

Не літайте, щоб не пролетіти

(Початок на 1-й стор).

А почалося все з того, що минулого тижня російські розвідлітаки, як до себе додому, ввійшли у повітряний простір України, на запити не відповідали, а систему пароля вимкнули. Вигляд українських винищувачів змусив досить швидко «гостей» ретируватися. Версій такої, м'яко кажучи, некоректної поведінки було багато. Одна з них: польоти були пов'язані з перебуванням в Одесі кораблів постійного оперативного з'єднання НАТО в Середземному морі.

Цього разу Міноборони України вирішив не загострювати конфлікту, і начальник Генштабу України Олександр Затинайко обмежився телеграмою начальникові Генштабу РФ Віктору Самсонову з вимогою, «щоб таке більше не повторювалося».

Замість відповідей і пояснень наступного дня психічну атаку продовжило ціле угруповання, і в зону відповідальності «випадково залетіло» відразу чотири російські літаки. Цю акцію вже аж ніяк не можна було віднести до розряду «некоректних», бо їхніми діями було створено передаварійну ситуацію у повітрі. Літаки відчайдушно змінювали висоту, перетинаючи повітряні коридори для цивільних суден. У цьому зв'язку більш як на годину було закрито міжнародний аеропорт в Одесі.

Цього разу наші перехоплювачі сфотографували повітряних піратів, котрі, як і раніше, не відповідали на запити по радіо. Після цього О. Затинайко підписав ще одну телеграму начальникові Генштабу Росії, офіційно заявивши, що «небезпечна діяльність російської авіації на певний час утруднила дії у регіоні» і закликав «вжити негайних заходів щодо дотримання авіацією Росії міжнародних правил». Цього разу відповідь російської сторони була менш оригінальна. Вони просто промовчали.

Третього квітня Міністерство оборони України запровадило жорсткі обмеження на польоти літаків Російської Федерації в українському повітряному просторі.

Ця заява нарешті поділяла. Засоби масової інформації дружньої країни почали волати: «То як це так! Своїм рішенням Україна заблокувала оперативну групу російських військ у Придністров'ї!».

З'ясування стосунків вийшло на рівень міністрів оборони. Що ж далі? Відомо, що сучасна супутникова розвідка, якою володіє й Росія, дає змогу роздивитися навіть номери автомашин у потрібному районі, а отже, й камінці на дні морському. Кому в такому разі цікаві вистави літаків?

До речі, за останніми повідомленнями з Міноборони України, російським військовим літакам ЧФ дозволено перевозити особовий склад і пошту, тобто для них обмежень немає.

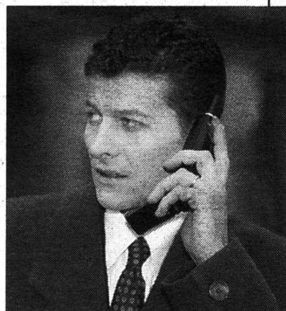
Яна СТАДІЛЬНА, «Голос України»

Кому престиж, а кому головний біль

***ПАМ'ЯТАЄТЕ** чудову сценку з КВК, де два молодики в червоних піджаках, стоячи поряд, розмовляють один з одним через мобільний телефон?.. У нас, як ви розумієте, цей недешевий засіб спілкування потрапив до розряду символів сучасного багатого життя, як от: вищезгаданий піджак нетрадиційного кольору, золотий ланцюг завтовшки з палець і шістсотий «мерседес».*

До написання цих рядків мене, повірте, не спонукала заздрість, але спостерігати за оточуючими власниками «мобілок», як звуть в народі мобільний телефон, дуже цікаво. Їх гордощі від усвідомлення власної значущості, підкріплені чорним телефоном у руці, не знають меж.

Тоді, як таке ось «чудо ворожої техніки» увійшло в нас «у моду», на Заході проти нього вже розпочали неоголошену війну. Річ у тім, що в Європі, на відміну від України, ціни на мобільні телефони впали, зробивши їх доступними і популярними. Особливо серед молоді. Приміром у Німеччині їх кількість перевищила 3,5 мільйона. Це, звісно, спричинило боротьбу з використанням «мобілки» в громадських місцях. Експерти низки країн стверджують, що мобільний зв'язок порушує роботу електронних систем управління поїздами метро, трамваями, автобусами. До речі, про те саме попереджають і фірми, які виробляють автомобілі, «нашпиговані» електронікою. А вже про безліч нещаних випадків зі смертельним наслідком з вини водія, котрий розмовляв під час руху по телефону, годі й казати. У зв'язку з усіма цими фактами в багатьох європейських містах заборонено користування мобільним телефоном у таксі, громадському транспорті, на автозаправках. У тій самій Німеччині біля входу до лікарні висить знак, який забороняє відвідини з чорним «монстром». Мобільні телефони заборонено у вагонах-ресторанах, бо дратують оточуючих, з тієї самої причини готелі й ресторани мають намір оголосити себе зонами, вільними від цієї «невід'ємної» частини ділової людини. Услід за Бразилією європейські авіакомпанії починають практикувати досвід вилучення мобільного телефону в його власника під час польоту.

На щастя, ми поки що не зазнаєм прикрощів від надокучливого вторгнення мобільного зв'язку в наше життя, але курйози трапляються. Приміром, у кумедну ситуацію потрапив «новий український тато» одного малюка на ранечку в дитячому садочку, коли під час виконання дітлахами пісеньки почав дзенькати телефон в його кишені. Малюки так і залишилися з відкритими ротами...

А ще я була в захваті від висловлювання одного відомого українського актора, якого запитали, чи не заважають йому глядачі, котрі приходять до театру з телефоном. Він відповів: «Та заради Бога, мають же родичі знати, що він живий-здоровий». Ну а в громадському транспорті я лише один раз спостерігала, як якась дівчина розмовляла по телефону. Тиша в тролейбусі, мушу сказати, була гробова. Народ тихо розважався...

Традиція і бездоганність

***РИЗИКОВАНА** ідея, замість темніючого від часу срібла та не завжди придатного для цього золота, використати як оправу для діамантів найтонщу і стійку платину — стала тріумфом Будинку Картьє.*

З кінця XIX століття ювелірні вироби Картьє вважають обов'язковими атрибутами аристократії і світової фінансової олігархії. Секрет успіху майстра — вміння передбачати моду і створювати прикраси за принципом: нове — це вдало використане старе. З легкої руки французьких ювелірів прикраси стали яскравіші завдяки використанню кольорової емалі, коралів, слонової кістки, кольорових сплавів золота. Ще одна револючійна ідея Картьє — кліпси. Можливо, ви здивуєтеся, але таку звичну для нас прикрасу було «підказано» прозаїчною прищіпкою для білизни.

Згадаймо і про знамениті годинники. З 1888 року, вгадуючи потреби часу, саме Картьє розпочав виготовлення годинників-браслетів, а на початку XX століття створив свій стиль, свою моду на годинники. Їхнє виробництво стало полем для всіляких експериментів з хитромудрими механізмами та ефектними циферблатами.

Зберігаючи знамениті традиційні форми і постійно створюючи щось нове, французький Будинок Картьє і сьогодні є своєрідним храмом бездоганного смаку, музеєм історії ювелірного мистецтва та улюбленим місцем покупок європейської аристократії і товстосумів усього світу.

Яна ОСАДЧА, журналіст

Чого бажає жінка, того хоче Бог

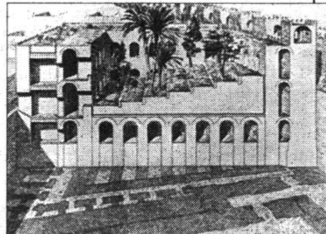
Крамниця старожитностей

***ХТО** з нас у захваті від побаченої рукотворної краси не вигукував: «О, це восьме диво світу!» І зазначте, ніколи не дев'яте, не десяте, бо знаємо, що десь є переверешені так звані «сім див світу»... Про перше — єгипетські піраміди — «клуб подорожей» «Глобуса» вже розповів («ГУ» №51). Тепер про диво друге.*

За 90 кілометрів на південь від Багдада розташувалося не таке вже й популярне серед туристів, як єгипетські піраміди, місто Вавилон (брама Бога). Та й не місто навіть, а, на жаль, жалюгідні залишки колишньої величі. Проте коли покласти руку на старовинне каміння й заплющити очі, можна побачити широкі й прямі вулиці з чотириповерховими будинками, майстерно оформленими за певним зразком. Річ у тім, що забудову цього стародавнього центру архітектури й мистецтва здійснювали за чітким планом, а власник будинку, який під час будівництва порушив план, підлягав... страті: його садили на кіл на даху власного будинку. Хто знає, коли б нашим містобудівникам загрожувало таке покарання, то, можливо, потворні сірі брили не порушували б гармонію неповторної атмосфери стародавніх міст України.

Не моя уява, яка розбурхалася від побачених запорошених руїн, а дивом збережені глиняні таблички донесли до вас своєрідність міста, яке розташовувалося на великому майдані прямокутної форми, поділеному Євфратом навпіл. Подвійне коло стін фортеці близько 100 метрів заввишки з вісьмома брамами створювало надійний захист. На стінах — фігури левів, які ніби робили крок назустріч мандрівникові. Місто починалося за другою стіною широкою дорогою, висланою білими й рожевими плитами. Вхід, частини якого збереглися, був прикрашений темно-синіми плитами з кольоровими рельєфами биків і драконів. Цілком окремо, за високою білою стіною, стояла 90-метрова вавилонська вежа —творіння рук ассирійського архітектора Арадаххеру, яка складалася із семи ярусів-храмів. Стіни й вавилонська вежа були такі чудові й унікальні, що цілком могли належати до див світу. Проте головне диво містилося в середині царського двору...

Славетні висячі сади — розкішний подарунок царя Навуходоносора своїй коханій дружині. В такий оригінальний спосіб він намагався прикрасити життя індійської царівни, котра сумувала за прохолодою гірських лісів своєї батьківщини. На бажання царівни збудовано оазис, який імітував індійські гори. Склепіння саду спиралося на безліч 25-метрових кам'яних колон. На ньому лежала платформа наступного вищого ярусу, зібрана з гранітних плит. Для забезпечення цілковитого водонепроникнення на площину кожного ярусу викладали шар очерету, залитого асфальтом, а потім будували підлогу з двох рядів цегли. На завершення всього цеглину підлогу застеляли листами зі свинцю, зверху насипали товстий шар родючої землі. Дерева для саду привозили не більше не менше, як із самої Індії. Усі яруси з'єднувалися між собою широкими мармуровими сходами. Дивовижні квіти, прохолода, свіжість фарб, пташині голоси і незвичність прикрас вражали уяву. Шкода, але нині не залишилося нічого, що нагадувало б чудові сади. Стоячи серед руїн у розпеченій пустелі, розумієш усю нещадність часу.

Що ж за цариця подарувала світові казкові сади? На жаль, скоріше за все її ім'я назавжди втрачене для нас. Часто це диво пов'язують з ім'ям Семіраміди, згідно з грецькою міфологією — вавилонською царицею, яка по смерті перетворилася на горлицю. Припускають, що легенда про Семіраміду — це життєпис історичної особи цариці Шаммурамат. Однак за її часів не могли бути збудовані сади, бо таємнича правителька жила наприкінці V ст. до н. е., а Навуходоносор виконав каприз своєї дружини в VI ст. до н. е. ... А може, все ж таки її звали Семіраміда? Хтозна...

До нас в гостину всенькі міс

Чи ви чули, що вдома і стіни допомагають? Якщо чули і хочете перевірити, вперед! Перш за все зріст — далеко за 170 см, причому більшу частину мають становити ноги. Потім основні параметри, в ідеалі: 90—60—90. О, забула найголовніше: ви мусите бути панянкою у віці, що відповідає цьому званню. І не мати конфліктів у стосунках із дзеркалом.

Не втрачайте свідомість, «ГУ» не збирається розпочинати модельний бізнес. Просто ми пишаємося нашою країною, котра перша серед країн Східної Європи виграла тендер на право проведення престижного конкурсу «Міс Європа-97». А головне, що Україну на цьому конкурсі представлятиме «Міс Україна» цього року, яку буде обрано невдовзі. Тож дерзайте, юні створіння!

А в День незалежності України нашої землі торкнуться 43 пари найчарівніших ніжок Європи, щоб 6 вересня постати у всій красі, котру споглядатимуть 200 мільйонів телеглядачів, які мешкають неподалік, а оцінить, «хто в Європі найгарніша», журі з 10 представників різних країн, включаючи й нашого земляка.

Дмитро КОНОВАЛОВ, «Голос України»

Дияволове сім`я

Готуючи матеріал про тихе життя зимового курортного міста, мав нагоду познайомитися з людьми, чия робота була овіяна не романтикою ризику, як здавалося на перший погляд, а натуралізмом трагедій. У матеріал «Лютневе сонце Алустона» у № 38 за 1 березня вона ніяк не лягала. Отож, зимова Алушта ще раз.

***МАЙЖЕ ЛЕГЕНДА.** Той, хто матиме необережність затриматися до зачинення в одній з південних закусочних, може стати свідком появи у хмарах тютюнового диму й випарах спиртного особи, одягненої у застарілу форму морського капітана. Особу може супроводжувати такий само древній, опецькуватий перший помічник або юнга, в якому, придивившись, можна впізнати дівчинку. Кажуть також, що той, хто їх побачив, помре не своєю смертю. Цю нісенітницю вперше і востаннє я почув років п'ятнадцать тому в одному з барів Ялти. Чоловік, що її розповів, був надто п'яний.*

А згадалася вона в останній місяць зими, коли неподалік від кінцевої зупинки міжміських тролейбусів в Алушті побачив об'яву, яка запрошувала у цілодобовий магазин «Кримські вина». Продавщиця, звикла до звертання «дєвушка», пояснила: «А чого мені п'яндиг боятися? Я за гратками, телефон є». Цікаво було б подивитися, як вона з отаким захистом проти блукаючого по закусочних капітана «Летючого голландця» ван Страатена та його супутничків? До речі, пляшка горілки тут — 2.20. Отож, було б бажання отруїтися, за ним одразу виникне й інше...

***З ПУТІВНИКА 1927 РОКУ, НАДАНОГО МЕНІ ОДНИМ З АЛУШТИНЦІВ:** «...Глибина моря настає швидко — на відстані 4 — 6 метрів». Чудово для плавців, але погано для недосвідчених. І мало їм утіхи від того, що «завдяки відкритому морю, алуштинський пляж не забруднюється, як у закритій Ялтинській бухті, різними покидьками міста». А інколи — і взагалі ніякої. І отоді:*

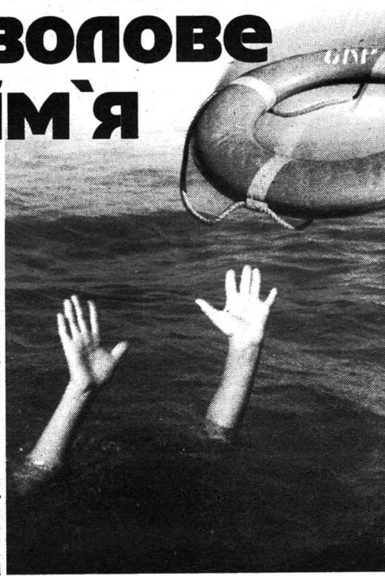
—Рятувальна станція. Черговий. За минулий сезон? Врятували 15. Потонуло — 5. Але ж ми не всіх заносимо до журналу, бо коли оговтуються — обов'язково тікають, неприємностей бояться. І тут же, на очах, одних людей витягли ледь живих — інші лізуть!

Рятувальники придивляються до мене (кореспондентів не бачили?), я — до них: засмаглих і взимку, просмолених вітрами. Начальник Алуштинської рятувальної станції М. В. Ніколаєв відмовчується, він тут без року тиждень, судноводій рятувального катера С. Шушаков інколи вставляє слово-друге, надивився, хоч і молодий. Говорить головним чином начальник рятувальної станції «Робітничий куточок» В. К. Скатєлов. «Розбалакався старий дід», — вибачливо розводить він руками, бо розповідає про речі страшні, з прізвищами конкретними й фактами, від яких волосся стає дибки.

—У нас тут які вітри? Південний, низівка, та це нічого серйозного. Левант — це східний, південно-східний, уже штормовий. А береговик — уже північний, страшний для плавзасобів. Так от уяви...

Двоє місцевих, щоб торгівля кавунами йшла гладенько, полізли освіжитися при 5-бальному хвилюванні. Щоб було усе зрозуміло: більше 3 балів — і нам рятувати вже заборонено. Тому в багатьох з нас медалі. Не думаю, що одному з тих двох від цього легше. Його вбило об буну. Що? Це хвилерізи так звуться. Аби я був Хоттабичем, я б волосинку вирвав — і жодного хвилеріза немає. Берег від руйнування захищають? Аякже! 50-60 метрів один від одного, акваторія між ними закидана сміттям. А яке це сміття, знаєш? Не ганчірки, щоб ти сумнівів не мав. А от теперь отак. Жінки — ці ще обережні. А наш брат, особливо коли «під газом» чи спортсмен-розрядник з плавання, першим ділом — перед дівками покрасуватися. І вночі з тієї буни — у воду. Подробиці треба? Або ще отак. Іде левант, хвиля бокова, там, де буна простяглася метрів на 30-35, вода наче спокійна, а стрибнув — така ріка, що десятки метрів на секунду, завихрення водної маси. Лупить об буну чи там, де арка, символ міста, вбиває, забрати звідти неможливо. Вихід? Не опирайся, іди в море, розіб'є ж!.. Ті, хто з морем стикався, розуміють навіть у стресовій ситуації, ідуть подалі, потім вибирають добре місце й випливають. Але ж ті, хто стикався. І ті, хто тверезі. Ті, хто ні...

Не треба. Ані імені, ані віку. Заради рідних і батьків. Тільки факти. Прийшли сім'єю, хлопець перед армією, ще на побачення збирався йти. Море тоді до 3 балів грало. Але левант із протилежного боку. Мати з дочкою пішли весілля дивитися, хвилин тридцять їх не було. Він десь «додав». Відпочивальники бачили, як пройшов повз них, поліз у воду, хвилею його накрило. Один з відпочивальників за маску, пірнув, але видимості ніякої. Наступного дня знайшли відпочивальника. Каже: «Отут я його бачив». Розрахував я течію, визначив район. Та левант так і працює, вода каламутна, чотири метри глибини. Потім переконався, що кілька днів над ним плавав, проте що побачиш! Одного хотів: щоб він уночі не сплив — до ранку, аби вітер змінився, береговик заніс би його за десятки кеме. Молив Бога, щоб уранці береговик подув, але був згон води, стала холоднішою. Потім море впало, хвилі вщухли, дно проглядається. А тиждень уже минув. Узяв я свого знайомого, чудовий плавець, човна, комплект. Коля мій за корму тримається, у масці. Давай, кажу, ось тут почешемо. Ось тут, Колю, десь має буть. Бачиш?.. Бери кінчик, пірнай, обв'яжи! Привезли, ніхто не бачив. А є ще такі, що досі плавають.

***МАЙЖЕ ЛЕГЕНДА.** Років два тому, діставшись до Громівки Судакського району, куди від Аккаї турки з легенди тягли золотий скарб, я в літньому мареві почув: «Закурити є?» На лавочці біля одного з безлюдних дворищ сидів, з цікавістю спостерігаючи за мною, неголений чоловік літнього віку. Одержавши «Приму», затягнувся і з задоволенням попередив: «За другі ворота гір не йди. Шайтан там живе». Тут я помітив, що абориген дуже п'яний. Проте біля «других воріт», скупавшись у річці Ворон, одержав пропозицію випадкового інтелігентного відпочивальника Олександра Сергійовича продовжити шлях у гори. Було за третю дня, я відмовився. Один з досвідчених «дикунів», що проводив час у найближчому, біля моря, селищі, почувши про мою зустріч, посміхнувся: «Який Олександр Сергійович? Пушкін, чи що?..»*

***З ПУТІВНИКА 1927 РОКУ:** «Гори віддалені далеко від міста — до їх підніжжя кілометрів 7-8. Але чарівність Алушти і полягає в мальовничому просторі, що її оточує. Тут гори не стискають, а, відступивши вдалину, дають можливість милуватися собою з відстані». Демерджі, Чатирдаг, відроги Бабугану, Чамнибурун, Урага, Парагельмен, Кастель.*

—Що сталося? — перша, навіть до привітання, фраза старшого інструктора контрольно-рятувального загону Алушти С. Д. Маслова. Знає, з чого починати. Коли у море недосвідчені лізуть головним чином улітку, то на гори деруться будь-якої пори року. А стежки там далеко не всі неважкі для цікавих екскурсій. «Лише Демерджі через переоцінку сил наших доморослих альпіністів скоро вся буде у траурних табличках». Бо тільки крок із стежки ступив — неприємності: грунт сипучий, за камінь хапаєшся — не тримає, і покотився... Усім же не поясниш, що ми мислилися як служба для планових туристських маршрутів та баз, що з будинками відпочинку укладатимемо угоди з консультацій відпочивальників щодо небезпеки гір, а «дикуни» мають, перш ніж іти в гори, хоч сили свої зважити, про більше не кажу. А на ділі що? Лісники платнею за вхід до лісу ускладнюють роботу. Якась шантрапа, босота, з ружжами за спиною, видає себе за нас: «Ми з КРС, за те, що вас, недосвідчених, не женемо, платіть!» А ми потім вислуховуємо до ось такого включно: «Та я полковник у відставці!» — і за дрючок! Жарти, гадаєте? Я сам із дилетантів починав, так років 15 тому теж КРС боявся: вимоги в них високі. Якщо здисав тебе інструктор, обв'язки, перевіряючи, обірвав, то забирав усе спорядження. Що? Коли не здужає? Змилостивиться: «Гарний альпініст», —і відпустить.

До чого це він? Поступово починаю розуміти. З'явився, друга чекатиме, громадський інструктор А. Лущенков. Ось-ось, хоч і хворіє, підійде начальник рятувального загону М. А. Русін. Не чули про такого? Аякже! У Криму не знати прізвищ гонщиків — все одно, що у Києві не перелічити склад футбольного «Динамо». Складалося враження, що вони мені не дуже вірили. Ось потріскує динаміком на полиці у постійному режимі «Ангара» — по цій радіостанції можна зв'язатися з будь-якою точкою гір. Є ще портативні «Карати» — дія від 10 до 40 км. За дверцятами, у бойлерній, мені показали оперативний рятувальний фонд: від важкої найголовнішої зброї —лебідки, до міцних мотузок та чудернацьких чобіт для гір і для льоду. Раніше такі видавали, тепер хлопці купують за свої. Недешево. Маслов узяв обв'язку, неширокі смуги шкіри, з'єднані вісімкою, і почав рвати ногою й руками. Він не показував, що на мене чекає у разі зустрічі, під час якої він мене не впізнає. Він робив це насправді. Шкіра з заклепкою тяглася, порипувала, але я вже зрозумів: йому не подужати. Це — річ. І спало на думку: а може, правильно, що не вірили? Неговіркі, вдумливі, заглиблені у себе: особливість тих, хто багато часу проводить на природі й бачить, як часом дивно поводяться там розумні люди.

З кумедного почну. Пішов дід по гриби і не повернувся. Хлопці обнишпорили всі закапелки. День і ніч минули. Ще трохи — якщо й нічого серйозного, помре від переохолодження. Нарешті наштовхнулися в околицях Лучистого: сидить собі нерухомо. «Діду, ти що?» А в нього — радикуліт. Грибник... Або ось трагікомедія. Групу майже 20 чоловік прихопив дощ трохи вище Долини Привидів. За інструкцією спуститися треба, а їм ліньки. Інструктор розташував їх довкола одного з каменів-«пальців». А блискавка — якраз у нього. Одного на смерть, інші отямилися в кущах — взуття порване, усі в синцях, про відчуття ніхто не пам'ятає. Один з них сісти не міг: «Піді мною земля крутиться». А оце тобі на закуску. Дівчина 19 років, хлопець із нею, здогадалися піти на Демерджі у середині дня. Спочатку йшли по стежці, але коли почало сутеніти, збилися, вирішили йти навпрошки. Хлопець, хоч у горах до цього ніколи не був, виліз. А їй, членові якогось туристського клубу, не вистачило кількох метрів. Рюкзак, щоправда, вона несла. І ось, коли озирнувся, побачив, як зривається вона у прірву разом з каменем, за який учепилася. І хоч добу він не спав, перш ніж до нас дістався, узяли його з собою, щоб місце показав. Довго він водив нас за носа, немов не бачив: хрінові там місця, немає шансів. Вона лежала на «поличці», де два 20-метрових уступи. Для порівняння: один 5-поверховий будинок — 15 метрів. Її дістали. Залишався рюкзак, почеплений нею на ножику. Й завис грамотно рятувальник над прірвою. Бо це теж треба було... Повернути.

Щось з останнього? В нас поки що не було. У Червоних печерах відірвався один від групи, поліз сам. Відкидиш відстебнувся — і повис чоловік униз головою.

Про останнє, повертаючись із відрядження, я ще не підозрював. А воно вже починалося. Погода різко зіпсувалася, зима усе-таки, хай і південь, ми видряпувалися по всипаній оранжевим черепашником з добрячим домішком солі засніженій трасі повз невидимі у брудних хмарах гори на Ангарський перевал, а за 34-м кілометром від Сімферополя шестеро «спелеологів» вирішили розвідати, чи з'єднуються Червоні печери з Голубиною. Відвойовувати їх у шайтана мусило аж 40 чоловік. Спокійно, впевнено, але люто й затято: віддай, не твоє! Аби залишили «туристи», як належить, зовнішнього спостерігача, дійшло б до такого? Аби попередили про справжню свою мету, трапилося б? Не знаю... Думалося про інше.

Добряча чарка «братає» нас із морським дияволом на «раз». І не тільки випита нами. Підходить до маленького пляжу катерок, на прогулянку. А далі —таке і не насниться: команда п'яна, п'яний капітан, слово «сертифікація» не знає, а плавзасіб — давно списаний. Плавання у штормовому морі не перевірка навичок, набутих у басейні, і не випробування нервової системи. Це гра з дияволом, у якій ціна програшу — не його життя. Він вічний. **Фраза Скатєлова наостанок: коли минуло 5 хвилин, як людина потонула, краще її не повертати до життя.**

Гірське повітря — п'янкіше за вино, я це відчув, стоячи на вершині Чатирдагу й бачачи перед собою ледь не все Південнобережжя. Маленький і легкий, як билинка. І тільки чоловік досвідчений втримається там від необачних дій. Якщо пішов з групою, не відривайся сам-один. У гори йди вранці, а повертайся завидна. А коли до цього з кимось знаючим там не був, не йди взагалі. Бо навіть хвороба, перенесена в дитинстві (хоча б менінгіт), при низькому тискові може призвести до зовсім неочікуваного. «А люди ж ходять?!» Так, але ці вміють і знають трохи більше, аніж дилетанти-відпочивальники. Та й ті часом... **Фраза Маслова наостанок: якщо відстебнувся відкидиш, сторч головою достатньо провисіти 30 хвилин.**

Думалося про інше: що навіть у наш меркантильний час, як у середньовіччя, все одно існує темна сила, чатуючи головним чином саме на необачних чи самовпевнених там, де вони на неї менш за все чекають. І жалощів вона не знає. Тому лише від нас залежить, аби не надто часто доводилося хлопцям-рятувальникам казати найстрашнішу фразу: «Тепер маємо єдину мету: знайти труп (и), щоб ти (ви) зміг (-ли, -ла) по-людськи його (її, їх) поховати»... Після того як вони дістануть те, що від людини залишилося.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Крутянська трагедія настала після «Свята перших квіток»

Про роль в історії національного романтизму та політичного дальтонізму

1 КВІТНЯ 1917 РОКУ кияни здивовано спостерігали, як обідньої пори на Сирецькому полі збиралися українські військовики частин київського гарнізону. До них з радістю приєднувалися офіцери та солдати, що прибували до Києва з різних фронтів.

Увагу всіх привертав своєю дисципліною Перший Український імені гетьмана Богдана Хмельницького полк. Його підрозділи прийшли на Сирець струнким шеренгами з офіцерами на чолі та жовто—блакитними прапорами в голові колон.

Усе поле було замаєне національними стягами, портретами Тараса Шевченка і гетьмана Павла Полуботка — армія УНР відзначала «Свято перших квіток».

Після мітингу, промов та овацій військові організовано рушили вулицями Києва. Назустріч їм вийшло з корогвами духовенство. Закінчилася маніфестація на Софійському майдані, де солдати й офіцери присягли, що не складуть зброї, доки не здобудуть і не забезпечать національні права України.

— твердив він. «Не треба в дану історичну хвилину відокремлювати долю України від долі Росії. Будьмо на висоті нашої національної гідності, щоб ніхто не потребував кинути нам докір національної пристрасті і виключності», — переконував він. «Тепер війни уже не буде, бо всі народи незабаром поєднаються в одну велику спілку народів», — згоджувалися колеги В. Винниченка, зокрема й С. Петлюра, прихильник автономії України у складі Росії.

«Війна не вигадка, — суперечив В. Винниченку та його однодумцям Микола Міхновський. — Основою війни є вічний життєвий закон боротьби між націями. Бо є нації — пани і нації — раби. І сьогодні Україні треба воювати, треба армії, але й треба знати, за що і з ким битися».

«Україні немає за що воювати, — стояв на своєму В. Винниченко.— Їй не треба творити своєї армії, бо вона нікого поневолювати не хоче. Їй треба тепер закінчити війну й улаштувати разом з працюючими російськими класами нове життя у спільній державі Росії».

До цієї дискусії вирішили стати військовослужбовці -в ніч на 18 липня 1917 року вояки Українського полку імені Павла Полуботка вийшли з казарм і захопили Київ. Було розгромлено резиденцію командувача військ Київського округу, арештовано представників російського Тимчасового уряду в Україні тощо. В. Винниченко, який послав до Петербурга вибачливу телеграму з поясненням причин виступу полуботківців, вжив заходів, і бунтівний полк відправили на фронт.

У той час, як більшовицькі війська брали по черзі Харків, Полтаву, Чернігів, Катеринослав та інші міста, Центральна Рада (генеральний секретар військових справ М. Порш) 16 січня 1918 року на вимогу В. Винниченка та його однодумців видала закон, яким цілком знищував українську армію, замість неї створював «народну міліцію». Протягом кількох днів були майже розформовані найкращі регулярні частини, які мали фронтовий досвід світової війни, зокрема, 60-тисячний І Український корпус, сердюцькі дивізії, полки ім. Полуботка та Б. Хмельницького.

Авторська репліка

В. Винниченко — автор вислову про те, що українську історію не можна читати без брому. Але хто ж творив ту історію? Яким далеким треба бути від життя, врешті бездіповідальним політиком, щоб перед загарбником, який наступає, деморалізувати власну армію?

***

Коли нарешті лідери Центральної Ради зважилися проголосити Україну незалежною державою, захищати її від наступаючих більшовицьких військ було нікому. Водночас Київ був наповнений боєздатними українськими частинами, що поступово розформовувалися, тримали «нейтралітет».

От тоді й вийшли на оборону столиці УНР київські студенти та гімназисти, щоб покрити себе немеркнучою славою у бою під Крутами. Погано одягнені, озброєні заржавілими гвинтівками, без достатньої кількості набоїв, вони стояли на смерть.

Урочисті похорони крутівців відбулися в березні, коли Київ знову став українським. Цього дня з будинку Педагогічного музею, де засідала Центральна Рада, нарешті було зірвано двоголового орла — герб Російської імперії.

Тоді як червоним муравйовцям протистояли юні крутянці, в Києві йшли бої між більшовиками — арсенальцями та залишками армії УНР: частинами Вільного козацтва, Чорноморським куренем, куренем Січових Стрільців (командир Є. Коновалець), автопанцерним дивізіоном, ще не до кінця розформованими відділами полків ім. Б. Хмельницького, ім. П. Полуботка, ім. І. Богуна, полку ім. К. Гордієнка (прибув із західного фронту), а також Гайдамацького коша (командир С. Петлюра), сотні січових стрільців Р. Сушка. Дві останні частини було знято з антибільшовицького фронту, залишивши київських юнаків під Крутами сам на сам з «красою і гордістю революції» (В. Ленін) моряками - більшовиками, які не знали пощади до 15-літніх романтиків.

Коли М. Муравйов підійшов до Києва, захисників міста було знекровлено в боях, але вони чинили запеклий опір. Проте сили були нерівні. В перші дні муравйовці розстріляли 5 тисяч киян. Серед них 2 сотні юнаків, чиї прізвища були серед членів загонів Вільного козацтва.

Вістки про створення в Києві першого українського полку поширювалася не тільки в Україні, а й у Росії. 10 тисяч солдатів узяли участь у військовій маніфестації в Москві. Вони пройшли міськими вулицями з жовто-блакитними прапорами й заснували Український військовий клуб. Фронтову раду було створено в Мінську, її очолив С. Петлюра. Український полк утворився в Ростові, в Саратові — полк імені Івана Мазепи, в Москві — Запорізький полк.

У серпні 1917 року у складі російської армії було 27 українізованих дивізій. У Головному управлінні Генерального штабу російської армії діяло представництво Української Центральної Ради.

Не будемо говорити про національний рух у частинах Кавказького фронту (в Трапезунді видавали навіть газету «Вісті української громади»), на інших фронтах та флотах.

Одне слово, лідери УНР мали всі можливості створити боєздатну армію для захисту молодої незалежної держави. Але коли більшовицька Росія розв'язала проти УНР військові дії, захищати Україну було нікому. В. Винниченко в «Робітничій газеті», органі своєї партії, писав статті, спрямовані проти формування українських збройних сил: «Не своєї армії нам, соціал-демократам і всім щирим демократам, треба, а знищення всяких постійних армій»,

Отже, Центральна Рада не підтримала ентузіазм національно-патріотичних сил, навпаки — своїми рішеннями протидіяла формуванню боєздатного війська. До того ж керівництво наявними військовими силами УНР потрапило до рук некомпетентних людей (С. Петлюри, а потім М. Порша).

25 грудня 1917 року більшовицькі війська розпочали широкий наступ на Україну. Командував ними українець - В. Антонов—Овсієнко (народився в Чернігові, 1938 року розстріляний сталіністами). Серед вищого військового керівництва більшовиків був і син Михайла Коцюбинського Юрій та його товариш Віталій Примаков.

Уряд УНР призначав командувачами антибільшовицького фронту по черзі підполковника Є. Капкана, сотника М. Шинкаря, генерала В. Кирея. Але командувати їм було фактично ніким, бо українську армію було знищено — і більшовицькою пропагандою, а ще більше — згубною антимілітаристською політикою лідерів УНР. Десятки тисяч солдатів залишали фронт і гарнізони поверталися додому, нехтуючи політичне протистояння.

Історична довідка

Євген Капкан — *підполковник російської армії, викладач офіцерської школи. Командир 1-го Українського козацького полку ім. Б. Хмельницького. З 20 грудня 1917-го — командувач військ УНР.*

Микола Шинкар — *штабс-капітан російської армії. З 18 грудня 1917-го — командувач Київського військового округу. В січні 1918-го — командувач протибільшовицького фронту.*

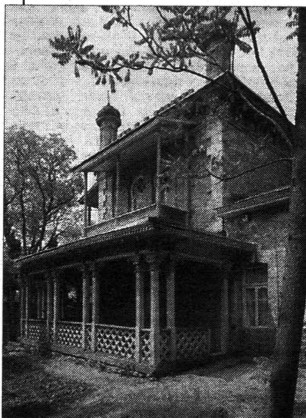
Василь Кирей — *генерал-майор російської армії. На початку 1918 року — начальник оборони Києва проти більшовиків.*

***

Проти 30-тисячної більшовицької армії (60 гармат, 10 бронепоїздів) УНР змогла виставити лише півтори тисячі багнетів: на Харківському напрямку діяв Гайдамацький кіш Слобідської України під командуванням С. Петлюри (600 вояків). Тут же була сотня (командир Р. Сушко) січових стрільців. Із Звенигородщини виступили частини Вільного козацтва під командуванням Ю. Тютюнника. На Бахмацькому напрямку діяла частина курсантів київської Старшинської (офіцерської) школи під командуванням сотника Д. Носенка.

Клим ДМИТРЕНКО, журналіст

Здається, ще живі?..

На знімку ви бачите не мисливський будиночок якогось із колишніх партійних босів. Це Алуштинський будинок-музей академіка архітектури зі всесвітнім ім'ям, відомого з енциклопедій будівничого найкращих споруд Харкова О. М. Бекетова. Йому з 19 по 22 червня 1997 року будуть присвячені «Кримські бекетовські читання».

Коли директор об'єднання музеїв цього міста В. П. Циганник надіслав нам запрошення: пишіть заявку на алуштинську вулицю Комсомольську, 4, до 10 квітня, а коли щось незрозуміло, то давоніть телефоном 3-50-43, він нас приємно вразив не увагою до газети. І не тим, як запально й переконливо говорив не так давно про зв'язок родини Бекетових з родиною Алчевських — з обома, мовляв, тісно пов'язані українська та російська культури. У час економічної скрути, безробіття й панування в душах багатьох лише одного ідола — «баксів» — директор і голова оргкомітету мислить на читаннях роботу за напрямами у найкращих традиціях слов'янської інтелігенції.

Ось вони: формування стилів і архітектурних шкіл кінця XIX — початку XX ст.; О. М. Бекетов і архітектура межі століть; пам'ятки архітектури срібного століття; садово-паркова архітектура кінця XIX — початку XX ст; збереження пам'яток архітектури: проблеми, реставрація, використання, охорона; музеєфікація історико-меморіальних пам'яток.

Не треба думати, що музеї Алушти багаті. Циганник уперто шукає спонсорів. Але, як бачимо, не забуває й про найголовніше: зведення храмів у наших душах. А отже, прекрасне ще живе?..

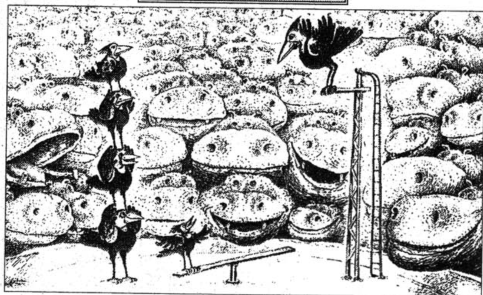
Історична довідка

Симон Петлюра навчався у духовній семінарії. Співробітничав у редакціях різних газет. Революційні процеси винесли його на гребінь історичних подій. Член Центральної Ради. З липня по грудень 1917 року — Генеральний секретар військових справ уряду УНР. Головний отаман військ УНР.

Микола Порш — економіст (юнак з «Комуністичним маніфестом» в одній кишені й «Кобзарем» — у другій). Член Центральної Ради. Генеральний секретар з військових справ.

Микола Міхновський — юрист. Переконаний ініціатор створення боєздатних збройних сил України. В результаті інтриг С. Петлюри був відправлений на фронт й усунутий від керівництва військовими справами УНР.

Жарт номера

Альтернатива

● Свобода людини полягає у виборі пастуха і стада.

Фото Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Друг народу

На якомусь там заводі
Чи в колгоспі, чи в млині
В'їхав в крісло керівниче
Вовк партійний на свині.
Як виходив він на люди,
Бант червоний почепив,
Розпаношивсь
ситим пузом,
Язиком медоточив.
Говорив високі речі,
Руки міцно всім тиснув,
Одним — кумом,
другим — сватом
Вовк в окрузі нашій був.
Щоб там зайці не казали,
Щоб там півники не піли,
Він мурує царські зали,
При курорті —
пишну віллу...
А як вихилить сулію,
То вже «робить» всім усе:
Курці — хату,
мишкам — школу,
Рибкам —
плавальний басейн.
А щоб всі ходили низом,
Ницим вистелить нору
Та у липок в літню пору
Обдере живу кору.
Напаковує валізи —
Чи не в рай
збиратись став?..
Забарилась тільки віза —
На той світ коли хто їде,
З ним лиш крестик і свіча.

Павло ТКАЧУК.
Вінницька область.

Олександр ПЕРЛЮК

Тест «Чи здатні ви кохати?»

1. Чи одружені ви?
а) Офіційно (1 очко)
б) Дайте згадати! (2 очки)
в) Ви за кого мене маєте? (3 очки)
2. Чи вірите ви в кохання з першого погляду?
а) Так, якщо кинути його на ніжки! (1 очко)
б) Так, якщо зазирнути до її (його) гаманця! (2 очки)
в) Склянка горілки. Т-о, так!.. (3 очки)
3. Чи любите ви поезію?
а) Так, але більше мені все ж таки подобається група AC/DS (1 очко)
в) Так, але більше я люблю сало! (2 очки)
в) Іди ти знаєш куди зі своєю поезією?! (3 очки)
4. Як ви вважаєте, скільки разів на тиждень можна зраджувати своїй дружині (чоловікові)?
а) Скільки вийде (1 очко)
б) Поки дружина (чоловік) тебе не впіймає на гарячому (2 очки)
в) Скажу скільки — і тобі стільки захочеться! (3 очки)
5. Чи здатні ви заради коханої людини простояти дві години під проливним дощем?
а) А дусту в таблетках кохана людина не бажає? (1 очко)
б) Заради цього мерзотника (цієї)? (2 очки)
в) Зазвичай мені доводиться стояти під проливним дощем без парасольки, чекаючи свою дружину, яка ніяк не наговориться зі своєю подругою, й більше! (3 очки)
6. Чи відчуваєте ви потяг до прекрасного?
а) Мене тягне лише» гречка» (1 очко)
б) Прекрасне — це наркотики? (2 очки)
в) Щось таке відчуває, а ось що — не розумію (3 очки)
7. Як ви гадаєте, хто в квартирі повинен ловити тарганів?
а) Дружина (1 очко)
б) Теща (2 очки)
в) А навіщо їх ловити, хай собі живуть і розмножуються (3 очки)
8. По вашому діти — це...
а) Квіти життя (1 очко)
б) Тягар (2 очки)
в) Позашлюбний плід нещасного кохання (3 очки)
9. А ти готовий цілувати пісок, по якому вона ходила?
а) Завжди готовий! (1 очко)
б) А що я з цього буду мати? (2 очки)
в) Я ж не В. Маркін (3 очки)
10. Що ви з собою зробили б, якби з'ясувалося, що ваша кохана вам невірна?
а) Щось би зробив, але не з собою, а з нею! (1 очко)
б) Зробив би собі щось приємне (2 очки)

Підрахуйте набрані очки. Якщо ви набрали менше 13 очок, значить, ви сухар, людина без серця. Спробуйте себе змінити, примусьте себе кого-небудь покохати, для початку — хоча б наше керівництво. Якщо ви набрали більше 13 очок, значить, ви донжуан, ловелас. Врахуйте, віруси СНІДу не дрімають!

Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

Юрій БОЛЬШАК

Моє випендрене Воно

Чутливе бухгалтерське серце йокнуло, коли начальник поквапом, але надто уважно зиркнув на мене. Це був рефлекторний погляд хижака, котрий обережно, щоб не сполохати, роздивлявся свою майбутню жертву. «Що тепер забажалося високоповажній Ганні Петрівні, — подумки звернувся я до шефа, — нову шубку, італійську спальню чи золотий унітаз?» Замість відповіді начальник одягнув приязну маску й майже улесливо заспівав улюблену пісню, сплетену з ніби легковажного цвірінькання горобця і недвозначного яструбиного клекоту.

— Ти ж знаєш, Сан Санич, як я піклуюся про наших людей? — защвірінькав добросердечно чивлевець, придивляючись до фізіономічних проявів моєї реакції. Зверни увагу: наш плодово-овочевий комбінат — єдина установа в корпорації, я повторюю — єдина, котра завжди вчасно отримує зарплату!

«Авжеж, — поміркував я, поки тривала промовиста пауза, — з отих коштів підгодовується мало чи не все керівництво корпорації». А вголос, випромінюючи любов і вдячність, вимовив:

— І наші люди добре знають, кому завдячувати за це. За вами всі ми підемо в огонь і воду!

— О! — вперше щиро вихопилось у начальника самозакохане — О! Але я не вимагаю ніяких жертв. Я знаю тебе, Сан Саничу, як людину розумну, розважливу, та до крихти чесну. А тому хочу порадитися з тобою щодо однієї, як на мою думку, дуже цікавої та плідної ідеї...

— Розумієш, Сан Саничу, — акторські вихиляси начальника досягли апогею, після чого через необережне слово не довго було спіймати і матюка, — мені шалено незручно перед колегами, директорами. Немов я якесь велике цабе, а вони — начальники другого сорту. Не треба дратувати поважних людей, давай спробуємо пограти у дипломатію...

— Отож я вирішив на два-три місяці, як у всіх, затримати виплату зарплати...

— Але ж гроші вже отримано? — вихопилося необачне.

— Я ще не дозволяв тобі розкривати рота! —вишкірився шеф і сам збагнув, що його занадто занесло.

«Ого! — вирішив я. — Либонь, Ганна Петрівна націлилася на іномарку». А вголос, сором'язливо опустивши очі, хіба що прошепотів:

— Пробачте...

— Облиш, облиш, Сан Саничу! — завихляв хвостом лукавий хазяїн. — Ми знаємо один одного стільки років! Я просто хочу, щоб ти спочатку слухав свого директора, потім думав і тільки тоді відповідав.

Це було вершиною шефової дипломатії, і тому я приготувався до найгіршого.

— Давай, Сан Санич, - він довірливо похилився до мене, — віддамо попрацювати ці кошти в надійні чесні руки, а потім повернемо нашим трудівникам і зарплату, і дивіденди! Вони таки заслужили цього!

Останнє він вигукнув у захопленні.

— Ні, шефе, такі речі ви робитимете вже без мене, —вимовив я неголосно, але рішуче, і він знав, що після цього вже дарма витрачати щодо мене якісь слова. І все ж три батьківські слова знайшлося:

— Воно ще пиндриться! — почув я у спину мужнє кадрове рішення, коли зачиняв двері.

— Хто? — сполохано запитала дружина, коли я традиційно для скрутної хвилини продзвонив у двері морзянкою «SOS».

— Воно, — хрипко вимовив я і сумно зазначив, що за все життя так і не навчився, як кажуть, не брати дурного в голову.

— Що означає воно? — стривожилася жінка, беручи від мене шарф і шапку.

— Воно, випендрене, власною персоною, перед тобою, —силувався я жартувати.

«Але чому я, — не відпускали сумні роздуми, — все життя мушу втрачати через негідників. Втрачав за соціалізму, втрачаю за анархізму».

За рік я змушений був змінити три роботи: скрізь директори настійливо пропонували прокрутити в комерції бюджетні кошти. Нарешті, просто на вулиці я випадково зустрів давнього знайомого, і той умовив піти працювати до нього — у контрольно-ревізійне управління. Неймовірно, але за іронією долі перша моя ревізія припала на рідний плодово-овочевий комбінат, з якого мене, так би мовити, випендрили. Щоб похизуватися, я прикинувся сірим прохачем і піддня просидів у приймальні, аби, як кажуть, закипіло на душі. На щастя, нова секретарка не знала мене в обличчя, а начальник до такої міри не сподівався на мій візит, що навіть не відреагував на моє прізвище.

— Слухаю, — не підводячи голови від паперів, байдуже бовкнув директор,— хто ви й навіщо?

— Воно! — з наголосом вимовив я. — Власною персоною!

— Яке ще воно? — підвів очі «батька», і я урочисто вручив йому свій мандат.

Він швидко пробіг текст маленькими оченятами-буравчиками, і лукава пика розпливлася в широкій улесливій посмішці.

— Бач, запам'ятали, —вперше почув я від нього на ви, — а ви гуморист, їй-Богу, гуморист! Отож, високоповажний Олександре Олександровичу, ласкаво просимо!

Він випростався і, похиливши плечі, подав мені гарячу спітнілу руку.

— Якщо я, по-вашому, гуморист, то ви, шановний, —чудовий психолог та людознавець. Як влучно ще рік тому ви роздивилися в моїй особі оте Воно, та й ще помітили, що Воно пиндриться. Так-от, я гордий від усвідомлення того, що народжене з вашої легкої руки моє Воно пиндриться й досі. А тому прошу мерщій попередити головного бухгалтера — будемо лічити дивіденди...

Мал. Сергія РЯБОКОНЯ.

Коротко

● Оплески

Оплески — це спосіб розім'яти руки перед тим, як затопити в пику.

● Похід

Позаду йшли прапороносці, які підганяли натовп держаками.

● Отрута

Розум легко отруїти свіжою думкою.

● Реанімація

Співання гімнів — прийом масового штучного дихання.

● Своєчасність

Займатися краще на світанку.

● Небезпека

Бійтеся, коли в голови плебеям ударить блакитна кров.

● Простір

Усі двері відчинено перед тобою. Не чекай, поки тобі на них покажуть.

● Прохання

Надбудово, не розтягуй базису.

● Людинознавство

У пізнання людиною себе неоціненний вклад зробило дізнання.

● Прогрес

Рушій прогресу — нерухомість.

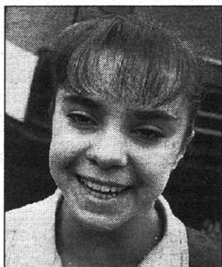
Юрій БАЗИЛЄВ.

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Лілія ПОДКОПАЄВА:

«Я залишилася тою самою дитиною»

ЗАБСОЛЮТНОЮ олімпійською чемпіонкою я зустрілася на благодійному балетному концерті в Києві, де було багато дітей. Вони підходили до Лілі, просили дати автографа чи сфотографуватися разом на пам'ять.

— Лілю, ви часто відвідуєте театр?

— Я завжди намагаюся побувати в театрі чи на концерті, особливо вдома, в Донецьку, бо це відволікає від щоденних справ і проблем, і від тієї ж гімнастики.

— Над чим нині працюєте?

— Зараз тривають збори на олімпійській базі в Кончі-Заспі під Києвом. Готуюся до чемпіонату світу, що пройде в серпні у Швейцарії. Нині в спортивній гімнастиці дуже ускладнились правила, і потрібно багато часу і сил, щоб підготувати нову програму. Тож усі старання спрямовано на це.

— Що зміниться у ваших виступах і чи не шукаєте нового іміджу?

— Будуть нові вільні вправи, мабуть, на музику романсу «Очі чорнії». Поки що їх відпрацьовуємо, і якщо не справлять враження на публіку, може, щось поміняємо. А мій імідж завжди стабільний — це класика.

— Чи з'явилося у вашому житті щось нове за час після Олімпіади?

— Звичайно. Стало більше зустрічей, запрошень, з'явилося безліч шанувальників: присилають листи, квіти, дарують іграшки. А сама я залишилася тою самою дитиною і, гадаю, в душі нею буду завжди. Боюся «зіркової хвороби», але якщо не захворіла на неї ще після чемпіонату світу, Олімпіади, значить, уже не заражуся? Дівчата із збірної кажуть: «Ой, Лілько, ти все та ж!»

— Які у вас нині стосунки з подругами по збірній? Чи маєте близьку людину, з якою можете поділитися найсокровеннішим?

— Чи щось змінилося у ставленні дівчат із збірної до мене, може, спитайте краще у них. Мені здається, все по-старому. Маю багато приятелів, з якими приємно побазікати, повеселитися. А щодо друзів... Є в Донецьку одна подруга, яка готова всім пожертвувати заради мене. А найближча людина, котрій можу довіритися, поки що тільки мама. Я ще не зустріла когось іншого.

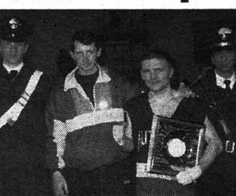
— Що ви робите, коли на душі сумно й тоскно?

— Слухаю класичну музику чи йду сама гуляти. Або просто полежу на дивані й поплачу.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

Подарунок на день народження ЛПБУ

Рівно п'ять років тому було офіційно зареєстровано Лігу професіонального боксу України (ЛПБУ). За цей період ця авторитетна організація, яку очолює відомий фахівець Михайло Зав'ялов, зробила чимало. На теренах нашої держави проведено десятки великих турнірів. Серед них — бої за звання чемпіонів світу. ЛПБУ визнали і підтримують із нею найтісніші партнерські контакти головні професіональні боксерські федерації світу та європейська. Українські боксери перебувають на провідних ролях у світових рейтинг-листках.

Найкращі з них здобули золоті пояси чемпіонів Європи та світу (за різними версіями). Імена Андрія Синепупова, Сергія Девакова, Олександра Гурова знають прихильники боксу в багатьох країнах.

А нещодавно чудовий подарунок до дня народження ліги зробив киянин Володимир Матківський (найлегша вагова категорія, 126 фунтів — 57,152 кг). Представник клубу «Бойові рукавички» успішно провів в Італії поєдинок за звання інтерконтинентального чемпіона світу за версією IBF. «Український тайфун, з кулаками-кувалдами, на жаль, розтрощив нашого Стефано», — так писала про успіх киянина газета «Іл Піккало».

Володя, якому 24 роки, переміг мешканця Трієста, одного з найдосвідченіших професіоналів, 31-річного чемпіона світу і триразового чемпіона Європи Стефано Зоффо на очах майже двох тисяч його палких шанувальників.

У поєдинку, який передбачав 12 раундів, усе завершилося в п'ятому. Арбітр припинив поєдинок достроково, бо італієць уже не витримував потужних ударів Матківського.

Організатори так були впевнені в перемозі земляка, що навіть не замовили чемпіонський пояс для українського боксера. А на церемонії його вшанування синьо-жовтий прапор України було піднято під мелодію гімну... Радянського Союзу. Українського не знайшлося.

Володя пройшов відмінну школу у знаного київського тренера Анатолія Денисенка. А останнім часом працював із Олександром Ліхтером, який більше відомий у світі кікбоксингу. До речі, Матківський — бронзовий призер чемпіонату світу серед любителів і чемпіон Європи серед професіоналів у цьому виді спорту. В боксі він не виступав навіть на любительському рингу. І от такий шалений успіх з першої спроби в ранзі професіонала!

Одного разу до залу, де тренувався Матківський, Михайло Зав'ялов привів відомих промотерів —бельгійця Філіппа Фондю та Франка Тіазо з Франції. Варто їм було лише глянути на цього хлопця — і його долю було вирішено. Тоді й запропонували провести бій з італійським чемпіоном.

А ЛПБУ, святкуючи свій перший скромний ювілей, має чудові плани. Як розповів Михайло Зав'ялов, його підопічні візьмуть участь у багатьох турнірах і боях. Той самий Матківський повинен зустрітися зі Стефано Зоффо у матчі-реванші в середині літа знову на італійському ринзі.

Чемпіон світу Сергій Деваков із Миколаєва, готуючись до поєдинку за звання чемпіона Європи, має провести два підготовчі бої. Один із них призначено на 8 квітня. І відбудеться він у Лондоні. Того ж вечора і на тому ж рингу битиметься в рейтинговій зустрічі кіровоградець Віктор Фесечко.

В Англії 28 квітня рейтингові бої проведуть наш блискучий надважковаговик Юрій Єлистратов із Дніпропетровська та іванофранківець Віталій Копитко.

На початок травня в Парижі заплановано бій за звання чемпіона Європи киянина Андрія Синепупова. Свій європейський титул у Франції в липні захищатиме бискучий боксер важкої категорії з Маріуполя, улюбленець уболівальників України та континенту Олександр Гуров.

Останнім часом ліга поповнилася багатьма молодими і дуже перспективними спортсменами, які незабаром заходяться вибивати рейтинговими боями «рубати вікно» в Європу.

На знімку: під ескортом італійських карабінерів — чемпіон світу з Києва Володимир Матківський (праворуч) разом із своїм тренером Олександром Ліхтером.

Степан ВАШ, журналіст (із Будапешта)

Ювілей короля футбольних бомбардирів

Днем Ференца Пушкаша назвали угорці 2 квітня, коли виповнилося 70 років легендарному форварду будапештського «Гонведа» і «Реала» (Мадрид), найсильніших у світі в 50-х роках угорської та іспанської футбольних збірних.

Пушкаш і донині залишається найрезультативнішим футбольним бомбардиром. На його рахунку 1176 голів, забитих у ворота суперників. Уже 30 років, як легендарний гравець припинив виступи у великому футболі. Та з плином років слава короля футбольних бомбардирів XX століття не в'яне. Це засвідчили і торжества в Будапешті, в яких, крім численних шанувальників таланту Ференца Пушкаша, взяли участь колишні блискучі одноклубники ювіляра — Ді Стефано, Генто Кубала, а також президент Європейського футбольного союзу (УЕФА) Леннарт Йогансон, керівники національних футбольних асоціацій і клубів ряду європейських країн.

На честь Ференца Пушкаша на столичному «Непштадіоні» відбувся товариський матч футбольних збірних Угорщини та Австралії, що завершився з рахунком 3:1 на користь гостей. Перед початком гри голова Міжнародного олімпійського комітету (МОК) Хуан-Антоніо Самаранч вручив олімпійську медаль Ференцу Пушкашу, який у цей самий день був удостоєний високої державної нагороди Угорщини. «Золоту бутсу» передав йому в перерві матчу інший відомий угорський футбольний бомбардир Флоріан Альберт.

Вшанування ювіляра завершилося великим гала-вечором у столичному Конгрес-центрі. На торжества через зайнятість не зміг приїхати міністр спорту Пеле. Гідним футбольного маестро жестом стало передання в Ріо-де-Жанейро королю футболу м'яча з автографом від 70-річного короля бомбардирів. Цю місію виконав Президент Угорської Республіки Арпад Гьонц, який перебуває в ці дні з офіційним візитом у Бразилії.

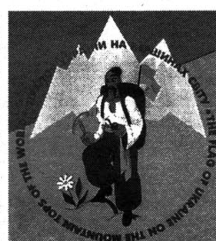
***

Баскетбол. Грецький клуб «Аріс» із Салонік завоював Кубок Корача. Це стало відомо після того, як у другому фінальному матчі греки в Стамбулі виграли з рахунком 88:70 у турецької команди «Бурса». До речі, в першому поєдинку греки поступилися, але з меншою різницею в очках — 66:77.

Іван ВАЛЕНЯ, керівник програми «Прапор України на найвищих вершинах світу»

Аргентина — вже не біла пляма

Наша програма передбачає сходження на чотирнадцять об'єктів (висота кожного понад 8000 метрів) і на найвищі гори на кожному континенті.

Нагадаю, що її було започатковано нашими альпіністами одразу після проголошення України незалежною державою. А підняття синьо-жовтого прапора на найвищих точках планети — внесок українських альпіністів у справу завоювання авторитету вітчизняного спорту і підвищення престижу держави.

Цього року виповнюється 100 років української еміграції в Аргентині. Звичайно, ми не могли пропустити повз увагу цю помітну подію. Тим більше, що на території цієї прекрасної країни, яка стала другою батьківщиною для багатьох українців, знаходиться найвища гора на американському континенті — Аконкагуа (6959 м). Цікаво, що сотню літ тому — 14 січня 1897 року швейцарець Матеус Цурбрінгер першим підкорив її. І з того часу Аконкагуа вабить до себе альпіністів з усього світу.

До участі в сходженні української команди були залучені найдосвідченіші спортсмени, які пройшли суворе горнило випробувань Гімалаями. Це — знайомий багатьом Сергій Бершов із Харкова, який свого часу побував на Евересті (8848 м), Канченджанзі (8585), Лхоузе (8545) та Аннапурні (8091); його земляк Геннадій Копійка, у послужному списку якого підкорення Лхоузе, Чогорі (8611); Геннадій Лебедєв з Кривого Рогу та Ігор Чаплинський, які в рамках цієї програми вже здійснили 1994 року сходження на Дхаулагірі (8167); Борис Тенігін з Ялти, котрий піднявся на всі семитисячники колишнього СРСР, а торік — на вершину Уаскаран (6768) у Перу; Павло Білошицький — один із керівників медико-біологічного центру Академії наук України в Приельбруссі та один із ініціаторів підняття державного прапора України на найвищих вершинах планети.

Ваш покірний слуга очолював експедиції на Дхаулагірі та Шишу-Пангаму (Тибет, 8046 м).

З Києва наша мобільна команда долала маршрут: Москва—Буенос-Айрес — Мендоза (центр однойменної провінції на кордоні Аргентини з Чилі), Пуенте-Дель-Інко (у перекладі — місто інків). А далі — пішки. А частину багажу (250 кг) навантажили на мулів. Майже два дні добиралися до базового табору, що розмістився на висоті 4370 метрів. Переночували. А потім здолали шлях до штурмового табору (5500 м). День акліматизації провели на висоті 6100 м. Знову спуск до штурмового табору. А 16 лютого о четвертій годині 20 хвилин стартували.

Напередодні випав сніг і повернулася зима. Майже дві години йшли з ліхтариками. На висоті 5900 метрів нас чекав неприємний сюрприз. Геннадій Лебедєв першим почув стогін, який долинав з одного із дерев'яних наметів, повз які просувалися майже навпомацки. Виявили там непритомного альпініста і на руках знесли його вниз. Лише на висоті 5500 той прийшов до тями. З'ясувалося, що то був Сергій Солдатов із Магнітогорська. Російська команда також була в базовому таборі. Але з десяти її членів лише троє здійснили сходження.

Маршрут підйому середньої складності. Але висота дається взнаки. Крім того, ми не мали часу на акліматизацію. Тому що розлютувалася зима в горах Аргентини. На маршруті ми не використовували мотузок, гаків і до вершини йшли десять годин.

Коли піднялися на вершину, знову пішов сніг. Тому видимість була обмежена. Змучені, але щасливі стояли під прапорами України та Аргентини Бершов, Копійка, Чаплинський, Тенігін та Валеня. Це було 16 лютого. А наступного дня на вершині побували Лебедєв та Білошицький.

Потім був спуск, купання в термальних джерелах давньоінкських купалень. У Буенос-Айресі нас зустрічав посол України в Аргентині Віктор Пащук, співробітники посольства, керівник Центральної репрезентації українців у цій країні Юрій Іваник, інші представники діаспори.

Коли прощалися, то місцеві українці (а їх там 350 тисяч) казали, що після цих відвідин Україна стала їм значно ближчою.

Інформація про емісію акцій (восьмий випуск) Акціонерного комерційного банку «Геосантріс»

I. Характеристика емітента

Акціонерний комерційний банк «Геосантріс» створений рішенням установчих зборів 24 вересня 1992 року як акціонерне товариство закритого типу і зареєстрований Національним банком України 10 грудня 1992 року за N 133. Банк реорганізований у відкрите акціонерне товариство загальними зборами від 15 березня 1993 року.

Юридична адреса Банку:

252111, Київ, вул. Щербакова, 35.

Предметом діяльності Банку є надання повного комплексу банківських послуг, передбачених чинним законодавством України та ліцензією Національного банку України.

Нині Банк є акціонерним товариством відкритого типу із статутним фондом 3090000 гривень, який сплачено повністю.

Вищий орган Банку — загальні збори акціонерів.

Рада і правління Банку керують його діяльністю в рамках повноважень, наданих їм загальними зборами акціонерів та статутом Банку.

Очолює правління голова — Квят В'ячеслав Петрович, який має достатній досвід роботи в банківській системі.

Головний бухгалтер — Мирієвська Галина Петрівна, виробничий стаж — 19 років.

Чисельність працівників Банку за станом на 01.01.1997 р.—113 чоловік.

II. Опис ділової активності емітента

Основа політики Банку — надійність, прибутковість.

Свою діяльність Банк здійснює за такими основними напрямами: короткострокове і довгострокове кредитування юридичних та фізичних осіб України; фінансування капітальних вкладень за дорученням власників або розпорядників коштів, що інвестуються.

Економічні нормативи, встановлені Національним банком України, додержуються.

Банком одержано ліцензію Національного банку України N 25 від 31 січня 1997 року на здійснення банківських операцій, в тому числі валютних, дозвіл Мінфіну України на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії від 26.05.94 р. N 6 та дозвіл Мінфіну України N 302 від 01.06.94 р. на здійснення комісійної та комерційної діяльності щодо цінних паперів, а також діяльності з випуску цінних паперів.

III. Дані про емісію цінних паперів

Рішенням загальних зборів акціонерів від 14 березня 1997 року (протокол N 43) Акціонерний комерційний банк «Геосантріс» оголошує збільшення статутного фонду до 5100000 гривень.

Збільшення статутного фонду здійснюється шляхом восьмого випуску 26800 простих іменних акцій номінальною вартістю 75 гривень серії БГ-2 за номерами 00001 — 26800 на загальну суму 2010000 гривень.

Акції випускаються з метою зміцнення фінансового стану Банку, проведення активної фінансово-кредитної політики.

Власник простих іменних акцій має право:

— розпоряджатися акціями згідно з чинним законодавством, з реєстрацією відповідних змін власника правлінням Банку;

— брати участь в управлінні справами Банку шляхом участі в загальних зборах акціонерів (одна акція дає право на один голос);

— одержувати дивіденди за результатами роботи Банку за рік.

Виплачувати дивіденди за акціями за рахунок прибутку, який залишається після сплати податків та розподілу на формування фондів банку, у місячний термін після проведення загальних зборів акціонерів за результатами роботи Банку за відповідний рік.

Виплата дивідендів здійснюється шляхом їх перерахування на розрахунковий рахунок акціонера або в касі Банку за адресою: м. Київ, вул. Щербакова, 35.

Власникам акцій восьмого випуску видається сертифікат на загальну кількість акцій.

Акції розповсюджуються шляхом відкритої передплати, що проводиться Банком, серед юридичних та фізичних осіб.

Термін передплати на акції — з 15 квітня по 15 жовтня 1997 року.

Акції оплачуються в національній валюті.

Акціонери користуються переважним правом на придбання акцій восьмої емісії за номінальною вартістю. Продаж акцій для інших осіб здійснюється за курсовою вартістю, але не нижче номінальної вартості.

Передплата на акції здійснюється шляхом укладання договору.

У разі недосягнення рівня передплати особам, які підписалися на акції, повертаються внесені суми не пізніш як через 30 днів після закінчення передплати. Рішення про прийняття або відмову зайвої передплати приймається загальними зборами. У разі дострокового розміщення акцій восьмої емісії передплата може бути закінчена достроково.

IV. Дані про розміщення акцій попередніх емісій

Попередні емісії були здійснені:

— з 24 вересня по 1 жовтня 1992 року реалізовано 90000 штук простих іменних акцій та 10000 штук привілейованих акцій на загальну суму 100 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 7/1 від 6 січня 1993 року. Статутний фонд було сформовано в розмірі 100 млн. карбованців;

— з 15 березня по 24 квітня 1993 року реалізовано шляхом відкритої передплати 510000 простих іменних та 40000 привілейованих іменних акцій на загальну суму 550 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 140/1/93 від 8 вересня 1993 року. Статутний фонд було збільшено до 650 млн. карбованців;

— з 1 вересня по 9 вересня 1993 року реалізовано 810000 простих іменних та 40000 привілейованих іменних акцій на загальну суму 850 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 219/1/93 від 2 листопада 1993 року. Статутний фонд було збільшено до 1500 млн. карбованців.

— з 1 листопада по 9 листопада 1993 року реалізовано 3300000 простих іменних та 200000 привілейованих іменних акцій на загальну суму 3500 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 148/1/94 від 15 квітня 1994 року. Статутний фонд було збільшено до 5000 млн. карбованців.

— з 14 квітня по 16 травня 1994 року реалізовано 10000000 простих іменних акцій на загальну суму 10000 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 321/1/94 від 10 серпня 1994 року. Статутний фонд було збільшено до 15000 млн. крб.

— з 15 вересня по 17 листопада 1994 року реалізовано 35000000 простих іменних акцій на загальну суму 35000 млн. карбованців, свідоцтво про реєстрацію N 137/1/95 від 31 березня 1995 року. Статутний фонд було збільшено до 50000 млн. крб.

— з 15 серпня 1995 року по 9 лютого 1996 року реалізовано 41200 простих іменних акцій на загальну суму 3090000 млн. карбованців, в тому числі з урахуванням обміну на раніше випущені акції, свідоцтво про реєстрацію N 422/1/96 від 31 серпня 1996 року. Статутний фонд було збільшено до 309000 млн. крб.

V. Організація розміщення акцій

Передплату на акції Банку юридичним та фізичним особам можна здійснити в його офісі за адресою: 252111, Україна, Київ, вул. Щербакова,35.

Довідки за телефонами:
(044) 443-92-28; 442-43-63.

VI. Фактори ризику

Приймаючи рішення про придбання акцій АКБ «Геосантріс», слід враховувати такі фактори ризику:

— відсутність узгодженої державної програми розвитку економіки України;

— зміни в законодавстві щодо діяльності комерційних банків;

— інші форс-мажорні обставини.

Баланс АКБ «Геосантріс» за станом на 01.01.1997 р.

Актив	Сума (грн.)
1. Каса і корраxунок у НБУ	2604948
2. Корраxунки в інших банках	9982672
3. Кредити, надані банком	12681804
4. Цінні папери, придбані банком	44625
5. Основні засоби та капіталовкладення	1231812
6. Дебітори	582856
7. Інші активи	3611393
8. Збиток	0
ВСЬОГО ПО АКТИВУ:	**30740110**

Пасив	Сума (грн.)
1. Статутний фонд	3090000
2. Резервний фонд	61887
3. Інші фонди банку	5759623
4. Корраxунки інших банків	2655
5. Кошти на рахунках клієнтів	2794437
6. Депозити юридичних осіб	1361033
7. Вклади громадян	393225
8. Кредитори	13510062
9. Інші пасиви	457452
10. Прибуток	1135928
ВСЬОГО ПО ПАСИВУ:	**30740110**

Відкрите акціонерне товариство Промислова група «Корал» повідомляє своїх акціонерів про загальні збори, які відбудуться 14 травня 1997 р. о 14 годині за адресою: Луганська обл., м. Красний Луч, мікрорайон 3, буд. 10.

Реєстрація учасників зборів буде проводитись із 13.00 до 14.00.

Порядок денний:

1. Інформація про результати діяльності за 1996 рік і завдання на 1997 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Про дивідендну політику ВАТ.
4. Різне.

До відома акціонерів акціонерного банку «Банкірський Дім»

Спостережна рада акціонерного банку «Банкірський Дім» повідомляє, що чергові річні збори акціонерів відбудуться 30 квітня 1997 року о 18-й годині за адресою: м. Київ, вул. Ярославів Вал, 36-А.

Порядок денний:

1. Підсумки роботи правління банку за 1996 рік і основні напрями діяльності банку.
2. Фінансово-господарська робота банку за 1996 рік.
3. Звіт ревізійної комісії.
4. Дивіденди акціонерів за підсумками роботи банку за 1996 рік.

Довідки за тел. 212-10-12.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, г. Донецк, 105, б-р Пушкина, 34) возбуждены дела о банкротстве:

№ 12-3-176 МЧП «Союз» (343871, Авдеевка Донецкой области, ул. Молодежная, 7, р/с 1468510 в ДРУ АК ПИБ г. Донецка, МФО 334635);

№ 21/5-226 СП «Онтарио» (343871, Авдеевка Донецкой области, кв-л Строителей, 6/1, р/с 1468516 в АПБ г. Авдеевка, МФО 334293);

№ 3/1-16 СП «Дорога» (343871, Авдеевка Донецкой области, ул. Гагарина, 8-а, р/с 468245 в АПБ «Украина», г. Авдеевка, МФО 334293);

№ 4/1-16 МКЦ «Валентина» (343871, Авдеевка Донецкой области, ул. Гагарина, 12, р/с 467987 в АПБ «Украина», МФО 334293).

Арбитражный суд Житомирской обл. (г. Житомир, ул. Бердичевская, 25) возбудил дело № 5/9-»Б» о банкротстве ООО «Темп» (с. Писки Житомирской обл., р/с 467012 в Житомирском филиале АО «ЗУКБ», МФО 311380).

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 840/1 про банкрутство приватного промислово-виробничого підприємства № 1. Юридична адреса боржника: 329108, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Галіцинове, вул. Центральна, 1; р/р 100468367 у Жовтневому відділенні банку «Україна», МФО 326319, код 20866763.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 733/1-7 про банкрутство приватного підприємства «Гай». Юридична адреса боржника: 329108, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Галіциново, вул. Центральна, 1; р/р 000644077 у Корабельному відділенні ПІБ, МФО 326416, код 20873888.

Арбитражный суд Харьковской обл. (г. Харьков, ул. Сумская, 64) возбудил дела о банкротстве: № Б-305/7-73 — ООО «Гемма» (ул. Краснодонская, 18, р/с 300467560 в АКИБ «Укрсиббанк»); № 194/7-72 — ЧФ «МММ-Экспресс» (ул. Полтавский Шлях, 57, р/с 001644865 в Алексеевском отд. АКБ СР УСБ).

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 738/7-1 приватної фірми «Барвінок». Юридична адреса боржника: 329132, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Калинівка, вул. Ворошилова, 43; р/р 100468930 у Жовтневому відділенні банку «Україна» АК, МФО 326319, код 20880888.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок Рад) порушив справу № 736/7-1 товариства з обмеженою відповідальністю «Гідроелектромаш». Юридична адреса боржника: 329132, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Калинівка; р/р 000467565 у Жовтневому відділенні банку «Україна» АК, МФО 326319, код 13870984.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 739/7 про банкрутство приватного підприємства «Миледи». Юридична адреса боржника: 329103, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Котлярево, вул. А. Морозова, 73, р/р 000644113 в Електронному відділенні «Укрсоцбанку», МФО 326609, код 20878704.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 522/1 про банкрутство кооперативу «Гарантія». Юридична адреса боржника: Миколаївська область, Жовтневий район, 329102, с. Мирне; р/р 000461341 у Жовтневому відділенні банку «Україна» АК, МФО 326319, код 13848111.

Арбітражний суд Миколаївської області (327001, Миколаїв, пл. Леніна, Будинок рад) порушив справу № 844/1 про банкрутство селянського (фермерського) господарства «Зарічне». Юридична адреса боржника: 329122, Миколаївська область, Жовтневий район, с. Новомиколаївка, вул. Гагаріна, 8; р/р 000405820 у Миколаївському філіалі фермерського земельного акціонерного банку, МФО 326375, код 20883421.

Акціонерне товариство «Промстальінвест», код ЗКПО 21646516, р/р 467971 в Києво-Печерському АКБ, МФО 320564, ліквідується за рішенням зборів засновників.

Претензії по тел. 294-83-06.

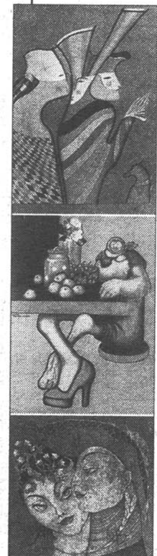
Людмила МИКИТЮК, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

М. Шемякін. Династія

Як ся маєте!

МИХАЙЛО Шемякін спростовує наші уявлення про те, що династія буває, як правило, двох видів: «мильна» і шахтарська. Геніальний художник, дбайливий чоловік і люблячий батько, М. Шемякін привіз до Києва дорогоцінний вантаж: дружину Ребекку й доньку Доротею. У Національному художньому музеї відкрилася виставка «Доротея, Ребекка та Михайло», яка презентує доробок одразу трьох Шемякіних і спростовує ще одну тезу: що династія, даруючи світові генія, позбавляє його родину перспектив самодостатності.

Принаймні, безперечним є той факт, що Доротея і Ребекка визнані як серйозні європейські художниці. Ребекка співпрацювала з Михайлом Шемякіним, починаючи з 1963 року. Багато років працювала як скульптор. Оригінальність її скульптурних робіт убачали в поєднанні традиційних образів грецької міфології з сучасною технікою. Стародавня Греція вплинула і на малярський стиль Ребекки. Зрештою, мешкає вона на острові Гідра неподалік Афін — з донькою. Її вважають однією з найкращих неорнаменталісток сучасності. Виставлялася в Парижі, Токіо, Нью-Йорку. У Києві вперше.

Доротея, як уже було сказано, живе на острові. Художньої освіти не має: «Тато заборонив». Виставлялася у Франції, Британії, Америці, Швейцарії, Греції, Росії. На наше питання, де вона почувається найбільше вдома, відповіла: «Усе-таки в своєму Пітері», звідки емігрувала разом з батьками 1971 року. Повертатися до Росії не збирається, бо тоді все треба починати з нуля. А починати з нуля втретє важко. Чи легко бути донькою генія, поцікавилися ми. Жодних комплексів Доротея не має. Працює багато й неординарно. Окрім трьох мов, має талант до таких дивних для тендітної жінки речей, як каменярство. Займається всім — від ювелірних прикрас до сантехнічних робіт. Любить усе, що потребує рук. Сама майструє меблі, буде будинки. Одне слово, лупає сю скалу.

Хоч сім'я й розкидана між Афінами та Америкою, «голова» в сім'ї — батько, функцію «чоловіка» в домі виконує Доротея, функцію «жінки» — мама й бабуся.

Михайло Шемякін належить до тієї щасливої категорії художників, чий внутрішній темперамент цілком реалізувався, що не надто типово для російської еміграції у першому коліні. Виставлявся по всьому світі. У Києві втретє. «Знаю, що всім сьогодні після сімдесятилітнього правління більшовиків дуже важко. Хочу бути корисним українській інтелігенції та українському народові». М. Шемякін мав зустріч з обома Президентами України — нинішнім і попереднім. Розмовою надзвичайно задоволений. Зауважив, що поки Україною керують такі люди, вона на правильному шляху. До Києва М. Шемякін приїхав зі своєю давньою мрією — створити тут пам'ятник жертвам і героям Чорнобиля. Друга його ідея — створення філії Інституту психології творчості, який допоможе виховати нове покоління митців. І перше, й друге знайшло підтримку на українському політичному олімпі. Ескізи пам'ятника є. Щоправда, ніде не оприлюднені, бо без благословіння ідеї в Україні це було б передчасно. Михайло працює над ними декілька років. «Це справді страшно: величезний череп у вигляді атомного вибуху. Виступають сталкери, які несуть у руках дітей і елементи природи — те, що вони намагалися врятувати, те, що намагаємося врятувати й ми. Матеріал — бронза. Висота — приблизно чотири метри. Це не надвеликий пам'ятник. Я не замахуюсь, я не Церетелі».

Щодо місця, то це вирішуватиме влада. Але художник має право вимагати, зауважив хтось. «У художника, на жаль, не так багато прав». Якщо кращий художник сучасності каже так, мусимо повірити.

На знімку: Доротея, Ребекка та Михайло Шемякіни; і відповідно їхні роботи.

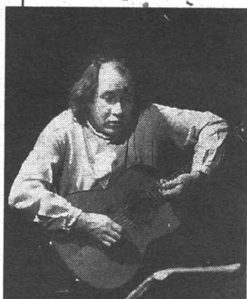
А горобці, звісно, бусурмани

Післязавтра — одне з найбільших весняних свят —Благовіщення Пресвятої Богородиці. Цього дня гріх братися за будь-яку роботу, надто вагітним. Навіть пташки цього дня не в'ють гнізда. Свого часу неслухняні зозулі легковажно порушили це правило — «і Бог відібрав їм пам'ять». Відтоді зозуля не має гнізда й од безвиході підкидає яйця до чужих. У деяких регіонах вважали, що є лише одна птаха — горобець, що облаштовує цього дня собі пенати: «бо горобці, бач, бусурмани поміж птицями». Бабусі вірять, що все, народжене цього дня, має гандж: «від благовісного теляти добра не ждати». Народжену цього дня телицю чи овечку селянин може й прирізати. Дехто сьомого квітня не впускав до своїх осель чужих жінок і дівчат: щоб не принесли лиха.

М. Грушевський вважав, що цей празник обставлений такими суворими заборонами, бо є святом землі, «супроти котрого наказується боязкий містицизм, щоб його чимось не споганити, не порушити», а всілякі «повірки, магічні акти, ворожіння пов'язані з сею основною ідеєю: розбудження землі й скритого в ній життя». І справді, гуцули цього дня, покурюючи свої люльки, балакали про те, що Бог вкладає голову в землю, аби її розігріти, і від того будиться все, що в землі спало.

Музична гра в бісер

Оцих двох митців газетні рецензії називають геніальними. Хто вони? Театральні актори. Але їх театр не має нічого спільного з тим традиційним, канонізованим ситим театром, який любить і на драматургію подивитися, і себе показати, і фуршет не уникнути. Ці двоє самозаглиблено оперують отим першозвуком і першоритмом, що ми перестаємо їх сприймати ще в дитинстві, опанувавши перше-ліпше слово. Власне, в світі це має дефініцію — нова імпровізаційна музика. Просто мало хто в світі буде на цьому цілий театр.

Такий театр є в Німеччині, називається він «Бурггофбюне» і приїхав до Києва з двома спектаклями на фестиваль «Шосте мистецьке березілля. Музика». Те, що маленький крайовий театр присвячує себе феномену музики-антимузики, зайвий раз засвідчує, що німці таки геніальна музична нація. І гра в музичний бісер — їх стихія. На відміну від гри в музичні шоу, що більшою мірою властива їх заокеанським колегам.

У партитурах Теодора Роса та Вільгельма Брука є все —від соло вентилятора на гітарі до стукоту дерев'яних шльопанців. До речі, такими самими користувався керівник хору в Давньому Римі, коли відбивав такт. Ми, — зауважив Теодор, — працюємо в традиціях!

Л. М.

На фото: всі знають, що нашого фотокореспондента називають ВЕНГЕРЕШ Ю. П., але не всі знають, що в минулому він — музикант, до певної міри навіть джазовий, і чимало років лупцював по барабанах. Нічого геніальнішого за цих двох хлопців (ліворуч —Теодор, праворуч — Вільгельм) він не чув.

Провінційні новини

Позашкільна драма

Колись так звана шкільна драма дала початок усьому оперному мистецтву України. Сучасний мешканець старовинного Остра директор школи Микола Перещ трохи змінив методологію: написану ним п'єсу згодом, може, назвуть позашкільною драмою. Називається вона «Остряниця» і присвячена подіям 360-річної давнини — передневі селянсько-козацького повстання під проводом Якова Острянина (Остряниці) супроти польського гноблення. Автор доводить, що Острянин народився саме в Острі. Є всі підстави вважати, що наближається його 400-річний ювілей. Тим часом достеменно відомо, що наступного року самому Остру виповниться 900. Патріоти Остра готуються святкувати у подвійному режимі.

Листоношу Печкіна — з корабля сучасності!

На Харківському приладобудівному заводі розпочали випуск цифрових автоматичних телефонних станцій. І яких! Із застосуванням сучасних світових досягнень, але лише з вітчизняних деталей. Нові станції обслуговуватимуть в основному мешканців села.

У держслужбовця — інша рольця

Голова Чернівецької облдержадміністрації Георгій Філіпчук видав розпорядження, згідно з яким усім буковинським службовцям, що сидять на двох, трьох, чотирьох стільцях, доведеться або залишити побічну роботу, або розпрощатися з державною службою. Чимало «буковинських фігаро» поєднують вельми приємне з надзвичайно корисним: комерційною діяльністю. Власною персоною через представників чи підставних осіб вони входять до виконавчих органів різноманітних підприємств, спілок, об'єднань, кооперативів і активно сприяють процвітанню окремих комерційних, зовнішньоекономічних, кредитно-банківських проектів. Чернівецька влада оголосила цьому неподобству війну. Хто в ній виграє, буде повідомлено додатково.

Не відривай. Перепиши десять разів

На кожному аркуші цього календаря видруковано застереження: «Не відривай — збережи нащадкам». Товариство «Чернігівське земляцтво» вирішило порушити «добру» традицію — ушановувати своїх «пророків» після їх смерті — й виготовило календар з понад чотирма сотнями імен вихідців з Придеснянського краю. Чимало з них цілком нівроку почуваються й нині: Леонід Кучма, Іван Плющ, Юрій Мушкетик, Володимир Дрозд, Наталя і Данило Зубицькі. До речі, одна з принад календаря — рецепти від Зубицьких.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 276902.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311061.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.